

Årsskrift
for

Ringe Efterskole

1962

RINGE EFTERSKOLE

ÅRSSKRIFT

1962

33. ÅRGANG
UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Vi bygger hvælvinger.

For de fleste af os gælder det, at første gang vi så en bygning med hvælvinger, var, da vi første gang fulgtes med vor far og mor, når de gik i kirke. Om det nu var vort første besøg i kirken, eller det kom senere, er af mindre betydning. Men der kom en gang, hvor vi sad og betragtede hvælvingerne over os og undrede os over det mærkelige loft over rummet. Muligt, at det, der skete i kirken, ikke optog os så meget. Hvorfor havde de bygget hvælvinger? — Der må have været en trang i de mennesker, som havde bygget dem, til at ville give dette rum en særlig stemning. For det er der jo i disse bygninger. En helt anden end den, der kan være i almindelige stuer med fladt loft, med eller uden bjælker.

Senere, da fantasien var mere udviklet — og spillede en større rolle — anede man, at kirkehvælvingerne var noget i stil med himmelhvælvingen, som vi så over os — ved dag eller nat —. Da vi havde hørt, at det var Gud, der havde skabt himmelhvælvingen over jorden, og da vi hørte, at i kirken taltes der også om Guds skabermagt, anede vi noget fælles mellem disse hvælvinger, noget, der ikke var til at udtrykke, men noget med højtid over, og noget, der var skabt, længe før vi kom med. — Og der var tryghed ved at leve under en hvælving, Gud havde skabt.

Der kom andre tider, hvor himmelhvælvingen og kirkehvælvingen blev oplevet under en anden belysning end den, barndommens fantasi gav dem.

Men vi bliver nu i billedet og bruger det gamle udtryk.

Senere i livet kom der andre tider, begivenheder af så stor betydning, at man ligesom følte højtiden hvælve sig over os.

Når den unge mand fører sin brud til alteret, vil jeg tro højtiden hvælver sig over dem og deres håb og tro på fremtiden og den lykke, der ligger gemt der til dem. — Ligeså den dag, deres barn holdes over dåben. Den dag, et menne-

ske må følge en af sine nærmeste til det sidste hvilested, mødes han med slægt og venner under kirkens hvælvinger. Men da er håbets hvælvning ikke mere, men sorgens. — —

Drejer vi nu af fra det rent personlige og vender os mod andre horisonter, kan billedet om hvælvningen bruges, omend på en anden måde, ligesom man kan have en anden følelse overfor hvælvinger i en borg eller fæstning — end kirkens. Fæstningens virker mere massive.

I en kirkebygning spænder hver hvælvning over sit rum, — over sin del af en større helhed.

Ser man tilbage i vort folks historie, er der ligesom flere afsnit, hvor forskellige begivenheder »tegner« tiden, hvælver sig over et afsnit. Langt nok tilbage i historien er det vikingernes færd, der præger tiden. Togterne til fjerne egne og lande var det, der gav vore forfædre berømmelse. — En berømmelse, vi ikke i vore dage ville sætte pris på. — Men det har betydet noget for dem — og for de lande, de hjemsogte. — Råbet lød derude: »Gud, fri os for de vilde normanner!«

Historikerne fortæller, at i England findes der nogle tusinde bynavne, der er af dansk oprindelse og altså er nogle af mærkerne fra den tid, ligesom gammel dansk byggestil præger disse byen. (Palle Lauring).

Disse vikingetogter, som vi ikke mere sympatiserer med, førte dog med hjem til Danmark noget, som vi endnu må værdsætte. Konger, høvdinger mødtes derude med kristendommen, og vi synger: at de

*— førte med sig hjem om bord
fra Englands kristenhed
ej blot de gyldne penge,
men sang til harpestreng
og lysning over vejen
fra himmelen til vor jord.*

Det var denne forbindelse med England, der først rigtig bragte den ny tro til Danmark, så det kom til at betyde noget. Ansgar var nok den første kristne missionær, kommen fra Tyskland; men den første svale er aldrig den, der bringer sommeren med livets frembrud, kun bebuder.

Denne påvirkning fra England, Frankrig — kulminerer,

sætter sig de ydre stærke spor i den store kirkebygningsperiode i 11.—12.—13. århundrede. Et par tusinde kirker, hvoraf de fleste står endnu som stolte mindesmærker om den tids indsats —. At det ikke var meningen, at de kun skulle være mindesmærker, er en helt anden ting. Hvis det er fakta, må vor tids mennesker svare på, hvorfor det nu er sådan.

Kan hænde, at denne kirkebygningstid også minder os om, at det var tider, hvor kirkens mænd havde magt til at gennemføre et ydre storværk. Landet var en del af den romersk-katolske kirke, hvis magt var uhyre.

En anden periode, der afløser, er adelsvældens tid, hvor de store borge opføres i landets skønneste egne og ligger bogstavelig som stolte mindesmærker den dag i dag. Også den tid hører med i vort folks historie — sådan formede udviklingen sig, varede sin tid og afløstes af kongevælde, hvis periode også har stolte mindesmærker i storlåede bygninger. Men denne storhedstid for adels- og kongevælde har sin skyggeside, idet den store, brede befolkning var undergivet så hårde kår, at det kun kan betegnes som undertrykkelse.

Derfor måtte der nødvendig komme en frigørelse. Den oprandt med stavnsbåndets løsning — bondefrigørelsen — i erkendelsen af, at nogle få ikke kan leve et herreliv på de øvriges bekostning. Med frigørelsen »rettede bonden langsomt sin brede ryg og slog øjnene op«.

En folkelig vækkelse, der et hundrede år senere satte blomst i højskolen og højskolebevægelsen og iøvrigt de frie skoler. Vel nok fordi staten — et begreb man dengang følte anderledes end nu — var for stiv i formerne — og livskraften i det frigjorte folk for stærk. Så sund og kraftig, at nu var det bonden, der besatte de øverste pladser i landets styre.

Efter bondestanden kommer den »nye« folkegruppe, arbejderne, og dermed socialismen, som voksede sig talrig og stærk — så det nu er folk fra denne gruppe, der sidder i kongens råd og står for statens styre — regerer landet.

Ser man på de skiftende tidsafsnit, hvor de forskellige »stænder« har haft deres glansperiode, må man indrømme,

at ånden i hvert afsnit har været forskellig. Hvelvingen over hver tid er forskellig. Men nu er der tale om *hele folket*, når landets vel drøftes. Trods alle meningsforskelle er der ikke den store forskel på høj og lav, og trods vidt forskellige livssyn er der næppe nogen del af folket, der for alvor vil redde sig selv og sine og lade en anden del betale gildet, langt mindre undertrykke nogen. Vi er alle en del af det danske folk. Vi ønsker kun frihed, og vi husker, at frihed for mig betyder retten til at gøre, som jeg vil, når jeg ikke skader nogen anden med det.

Et af de store spørgsmål, som har stået over de andre i vor tid, er —foruden fællesmarkedet — skolen — eller skolerne.

Den gamle skole — rundet af skoleloven 1814 — havde åbenbart ikke tilfredsstillet alle. Derfor de frie skolers fremkomst, først børneskolen. Adskillige diskussioner har stået om spørgsmålet folkeskole—friskole.

Forskellige gode begrundelser for begge parter — og forskellige mindre gode er fremført.

Men hvorom alting er, nægtes kan det ikke, at folkeskolen har lært meget af friskolen — hvorfor så nægte det.

At friskolen også kan have sine fejl eller mangler er lige til. Hvorfor så nægte det. Men da vi har frihed til at vælge, at gøre, som vi vil, når vi blot ikke skader andre, så må vi selv høste frugterne af vore gerninger.

Meget er i støbeskeen i vore dage, nyt »land« tages under dyrkning, nye fag i skolen, om hvilke man før ville mene, at det hørte ikke under skolens område. I det hele taget er meget læsset over på skolen. Den gamle tale om, at den bedste skole for de unge var at komme i driftige borgeres huse, synes at høre fortiden til. En kendt mand udtalte: »De driftige borgeres huse findes ikke mere«.

Også i efterskolen mærkes det, at mange »anbringer« deres børn der, for så er de vel anbragt. — Vi siger tak for komplimenten og indrømmer, at vi gerne ved siden af undervisningen også skulle kunne virke opdragende.

Men nogen spænding om, hvordan de 8. og 9. klasser vil virke for efterskolen, er der. Den gamle tale om, at børn efter de syv års skolegang havde godt af at være fri et års

tid eller mere, før de fortsatte på en efterskole — ligesom kan få børneskolen på lidt afstand, er ikke god latin mere. Med 8. og 9. skoleår umiddelbart efter de syv er der måske mere tale om at gennemføre et princip, som ikke stemmer med det gamle, at de unge, der har lyst, kan fortsætte, på en efterskole. Et livssyn er det ikke. En amtskonsulent udtalte ved en skoles åbning til de unge: I unge må vide, at det er et privilegium at komme på efterskole — men får I et sådant privilegium, følger der ansvar med: AT I yder indsats, får noget ud af det. — Det var en anerkendelse af efterskolen.

Vi fortsætter da i efterskolerne arbejdet efter de kendte linier. Vi kan sammenligne det med koraldyrets vækst. Det gamle er forgangent, men vi er de levende dele, der skal føre livet videre — sørge for, at det får indhold, mens vi står midt i det.

Vi har nævnt, at svundne tiders bygninger står som stolte mindesmærker for svundne tider.

Lad det vare længe, før vore nye skoler står som mindesmærker for en tid, hvor skolen havde sin besøgstid. Endnu gælder Hostrups ord;

*Tro må der til,
kækhed og ild.
og ingen famlen tør gælde.*

Og vi i efterskolens tjeneste kan måske have behov at mindes et par ord udtalt ved et skolemøde:

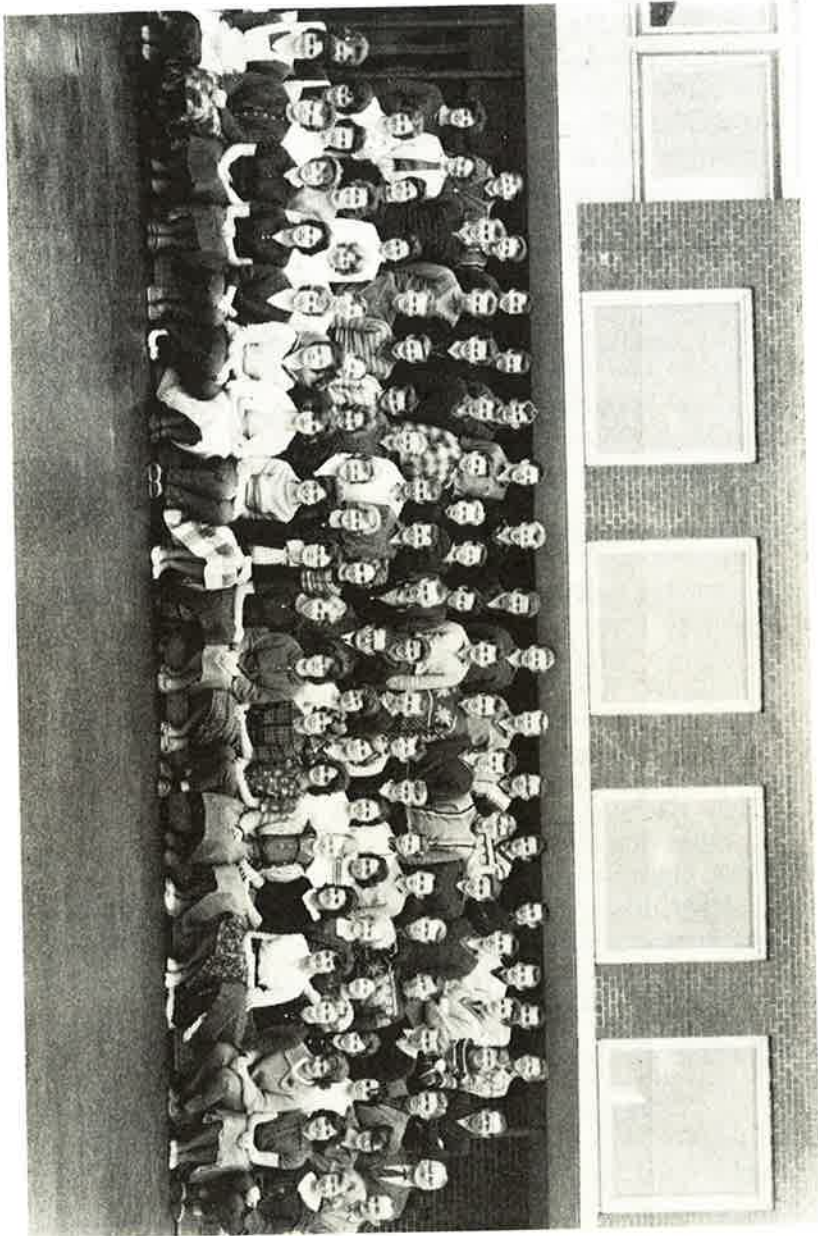
Hvis efterskolerne ikke vil slutte skolen med prøver,
taber den elever.

Men lader den skolen slutte med prøver,
taber den sin sjæl.

K. H.

*En glædelig jul og et godt nytår
ønskes alle gamle elever af*

*Holger, Knud, Bent, Karen Margrelthe
og Karl Hedemann.*

Nobelprisen 1962.

I det herrens år 1896 døde derovre i Sverige en mand ved navnet Alfred Nobel. Man spørger uvilkårlig sig selv, hvad det er, der har gjort denne mands navn kendt op gennem tiderne — helt op til vore dage. Hvis vi husker tilbage i vore erindringer fra skoletiden, mindes vi måske, at læreren har nævnt hans navn i forbindelse med f. eks. Johannes V. Jensen, som i 1943 modtog nobelprisen i litteratur. Eller måske vi mindes hans navn fra fysiktimerne. Alfred Nobel gjorde nemlig en stor opfindelse, idet han opfandt sprængstoffet dynamit i 1866. Som ingeniør arbejdede han på sit private laboratorium, og der gjorde han den bemærkelsesværdige opdagelse, at sprængstoffet nitroglycerin blev bragt under kontrol ved at lade sig opsuge af kiselgrus. Derved var sprængstoffet dynamit opdaget.

Denne opdagelse gav naturligvis penge — mange penge — og disse testamenterede han til et fond, hvis renter (30 mill. sv. kr.) bliver uddelt hvert år i fem portioner. De tre første portioner går til de videnskabsmænd, som gør den mest epokegørende opdagelse indenfor fysik, kemi og lægevidenskab. Den fjerde portion uddeles af det svenske akademi til en digter, som gennem sit litterære arbejde har ydet den mest ideale indsats. Den femte og sidste pris gives til den person, som har ydet den største indsats i fredens tjeneste, mellemfolkelig samarbejde eller international forståelse. Af denne gruppe, som har modtaget Nobels fredspris, kan nævnes nu afdøde generalsekretær i F. N. Dag Hammarskjöld — ligeledes amerikaneren Ralph J. Bunche.

Men der var særlig den fjerde gruppe, litteraturprisen, vi ville se på. Der er Danmark kun kommet i betragtning en gang, nemlig i 1943, da den danske forfatter Johannes V. Jensen af det svenske akademi modtog prisen for sin fremragende bog »Kongens Fald«.

I år var det svenske akademi atter samlet for at udpege årets nobelpristager i litteratur. Og valget kom til at stå

mellem tre mænd, hver af høj litterær karat — Lowrence Durrell, Robert Gravens og John Steinbeck. Det blev den sidstnævnte, John Steinbeck, der fik prisen. Begrundelsen for, at det blev ham, var at understrege hans på en gang realistiske, følsomme og fantasirige forfattervirksomhed.

En interessant og karakteristisk ting ved nyere amerikansk litteratur er den, at tre amerikanske forfattere indenfor de sidste ti år har modtaget litteraturprisen. Det drejer sig her om Ernst Hemmingway, den til tider glødende satiriker. Kynikeren Faulkner og humoristen John Steinbeck. Med valget af Steinbeck har det svenske akademi fastslået overfor verdensoffentligheden, hvor enestående en triade Hemmingway, Faulkner og Steinbeck danner i den nyere amerikanske litteraturhistorie. I dette triumvirat er Steinbeck den varme, brede og ligefremme digter. Uden tvivl har han skrevet ting af en langt ringere kvalitet end de to andre; ja, ting, som har truet med at skade hans gode forfatternavn; men han har til gengæld skrevet ting af en scenisk storhed og en episk udtømmelighed, som ligger langt over de to andres evner. Mellem de tre har han så afgjort den humoristiske sans. Ud fra en livsfortroilighed, en rolig og uafhængig menneskekærlighed, der suverænt unddrager sig sentimentalitet, strømmer humoren.

Vi møder humoristen Steinbeck tydeligst i den bog, hvorved han lagde grunden til sin verdensberømmelse: »Dagdriverbanden«.

Bogens hovedpersoner er Danny og hans venner — en flok efterkommere af den gamle befolkning ved Stillehavskysten — en blanding af spaniere, indianere og mexikanere. Man kommer til at holde af denne flok vagabonder, som helt igennem er godhjertede individer, trofaste katolikker og altid gode venner. Men deres svaghed for vin er altid med til at dreje deres logiske tænkning og moral en knap. Men noget karakteristisk ligger i bogens slutning, da vennerne efter en ordentlig abefest har brændt deres hytte ned til grunden. Steinbeck siger: »Så så de på hinanden med et besynderligt smil og gik hver sin vej«.

Nemlig det, at de gik hver sin vej. For når tæppet er falden for sidste akt, går skuespillerne hver til sit, og tilbage er den tomme, mørke scene, hvor hele dramaet er spillet.

I hans skuespil, som for et par år siden gik på Odense teater, »Mus og mænd«, så man for første gang den inderlige livsromantik og den hårde sociale realisme som et dobbeltportræt i hans forfattervirksomhed. Det, der gav ham inspirationen til dette værk, der senere blev dramatiseret for teater, var 30'ernes elendige økonomiske pengesituation, der sammen med tidens kollektive bevægelser giver konturen til gruppemennesket. Det ubegrænsede milde og det uindskrænkede barske mødes i en og samme person, nemlig kæmpemennesket Lennie. Lennie er en stor, kraftig mand, der kan gøre et stykke hårdt arbejde, men samtidig er han følsom overfor, hvad der er let og skønt. I kraft af sit legemes styrke er han i stand til at slå en hvilken som helst mand i jorden med et slag. Men hans vældige arbejdsvante næver har en inderlig trang til at røre noget blødt. — Han elsker at kæle med mus, men hans hænder er for klodsede, så musene dør for ham, ja, så kæler han for døde mus. Denne styrke og blidhed mødes og brydes i et menneske. Men tiden er ikke til klodset følsomhed, men til konsekvent knaphed og præcision i enhver situation. Og derfor må Lennie bukke under i den hårde realistiske kamp.

Verdenskrigen blev for Steinbeck, som for mange andre forfattere med ham, en stille tid, en død tid. Han mistede kontakten med det Amerika, som han kendte så godt som sin egen lomme fra 30'erne. Lige efter krigen tog han til løb til den perspektivrige familieroman »Øst for Paradiset«. I 10 år lå han faktisk helt stille, indtil han for et årtid for alvor vandt genmæle ved sin storladne roman »Vort Mismods Vinter«. Og, som der stod i en anmeldelse i dagbladet »Information«, »her har han nået samme standard som i »Vredens Druer« og samtidig genvundet sin position som den uafhængige fortolker af sandheden med et fordomsfrit instinkt for, hvad der er ægte amerikansk — på godt og ondt«.

Niels Sandvad.

Mandsvilje og kvindemod.

I det i disse dage udsendte katalog fra bogforlagene ser jeg, at Salomon J. Frifelts bog »Gennem de jydskes Udmarker« kommer i nyt oplag. Bogen, der udkom første gang i 1929, havde som undertittel: En bog om mandsvilje og kvindemod og var udgivet af de jydskes landboforeninger, og den var meget smukt udstyret med tegninger af Vald. Henriksen. På dens 450 sider fortæller Frifelt i form af noveller om 38 af de mænds og kvinders liv og arbejde, som er tildelt Landhusholdningsselskabets sølvmedalje for landboflid. Som der fortælles på bogens omslag, er det fortællinger lige ud af livets virkelighed, om slid og savn, men også om viljer, der har sejret, om mænd og kvinder, der har skabt sig smukke, gode og vellønnede bedrifter ude i de jydskes udmarker. Der er intet føjet til i disse fortællinger, og der står intet i dem, som ikke er sandt.

Det var folketingsmand Vilh. Pinholt, der fik den idé, at der burde skrives en bog om de husmænd og hedeopdyrkere, der gennem årene var blevet hædret med sølvmedaljen for landboflid. Til at skrive bogen faldt valget hurtigt på forfatteren Salomon Frifelt fra Ølgod, der måtte formodes at have førstehånds kendskab til de folk og de kår, han skulle fortælle om, idet han selv var bonde, født og opvokset i en hedegård ude i det barske Vestjylland. Få af vore forfattere har en så dyb og fin forståelse af disse sliders forhold til jord og hjem, særlig hvor talen er om hjem, der er bygget op på den jord, der ved ufattelig slid og savn er fravristet den mørke hede.

Resultatet blev en af de smukkeste og mest livsbekræftende bøger, der i mange år havde været fremme i Danmark. Det blev en bog, som gengav de tvivlende troen på vort folks sundhed og kraft, og en bog, som kunne give navnlig unge, som ikke er bange for at tage fat, mod og lyst til at finde vejen frem. Digteren har ret, når han i indledningen siger: Det er ikke blot hinsides Atlanten, der er fremtid og mulig-

heder. For de, der har vilje og mod, ligger fremtiden og sejren og venter ude bag hjemmets havedige.

Af de 38 noveller kan man vanskelig fremhæve enkelte som de bedste eller mest karakteristiske, men jeg vælger i flæng et par stykker.

Frederik var bare en lille Københavnerdreng, for hvem magistraten var både far og mor. Lige fra han så de første grønne marker på Amager, da han var 5 år, var det hans faste vilje selv engang at få sadanne marker. Ikke et eneste øjeblik tvivlede den lille purk fra fattigvæsenet på, at han jo nok skulle nå sine ønskers mål: En gård med heste, køer og kornmarker. Derfor blev han slet ikke ked af det, da fattigvæsenet sendte ham i pleje i en gård på Alheden, selv om hans kammerater fortalte ham, at de mennesker, der boede i disse skumle egne, var halvvilde og vist også menneskeædere, og at der var både ulve og bjørne og mange røvere derovre. Så slider da Frederik sig gennem en fårehyrdes slidsomme og krævende tilværelse, til han som atten-årig er fri af fattigvæsenet og kan tage plads som karl, for han vidste på en prik, hvad han ville: Han ville ha' sig en gård og køre med heste. Efter 20 års hårdt slid og sparsommelighed nåede han omsider målet. Den lille Københavnerdrengs drøm, fårehyrdens højeste ønske, daglejerens higen og tragten gennem de mange år: Gården med heste, køer og kornagre. Skildringen slutter med de ord: Københavnerdrengen, der flyttes over til Alheden for at dyrke sin plet af Jyllands jord, er med til at yde sit tilskud af vilje og frejdighed til den jyske stamme.

En anden af novellerne hedder Det halve tandhjul. Rasmus sidder på en fabrik i Odense og passer en maskine, der standser tandhjul til cykler. Det er et meget let arbejde — men kedeligt, og Rasmus længes efter landet — efter jord, men hvordan få det, når man ingen penge har. Rasmus sidder tit og falder i tanker, selv om værkføreren har fortalt ham, at på en fabrik skal man ikke tænke, men kun arbejde. Solen skinner så kønt uden for fabrikken, og Rasmus drømmer: Blot man ejede et lille stykke jord — bare nogle få tønder land derhjemme i Jylland og så at kunne stå op ved dag gry og se, hvad der groede på ens egen jord,

luge sine egne roer og høste sit eget korn. Ja tænk. — Og så meget tænker Rasmus, at han ikke får pladen på plads, så der kun kommer et halvt tandhjul fra maskinen. Straks er værkføreren der og truer ham med afskedigelse, hvis han ikke passer sit arbejde. Efter 15 års ørkenvandring på fabrikken når han sine ønskers mål, idet han køber en mindre og meget forsømt ejendom derhjemme i Jylland. Nu følger år med slid og sparsommelighed, men omsider står det der: Et smukt og hyggeligt hjem, hvor der leves under lyse og gode kår, og nu har han ikke længere behov at frygte værkføreren hånd på sin skulder, selv om han også en dag falder i tanker og måske får et halvt tandhjul i stedet for et helt.

38 noveller om mandsvilje og kvindemod — ens og dog forskellige. Disse rydningsmænd har, som Frifelt siger, lagt deres vinding af ny velplejet og heget agermark til sognets dyrkede jord og hjulpet til at gøre landet større. For sognenes jord i samlet sum, det er Danmark.

Ved disse stolte og målbevidste mænds og kvinders indsats er det dyrkede areal forøget med 50 kvadratmil. Det er et stykke land på størrelse med Fyn. Endnu venter store arealer på den ungdom, der har »mandsvilje og kvindemod« til gennem udholdende arbejde at øge vort lands dyrkede areal, men der vil dog næppe være synderlig store chancer for de unge, der først spørger om timeløn, og hvornår er det fyraften. Den slags unge må vi vist hellere overlade til fodboldbaner og biografer, for det er ikke passive men aktive unge, der gør Danmark større.

Det er mit håb, nu da bogen igen kan fås, at den må få mange læsere blandt I unge. Det er en bog, der fortæller dig, at det kan nytte. Vi må alle være med til at vinde nyt land, hver på sin vis, og alle må vi være med til at gøre Danmark større og slægten stærkere.

Thomas Nielsen.

Alle »gamle« og nye elever ønskes glædelig jul og godt nytår.

Vinterens møder.

Tirsdag den 22. januar kl. 20,00.

Forfatteren Erik Rostbøll.

Onsdag den 6. februar kl. 20,00.

Koncert ved nordmanden Olav Snortheim.

Torsdag den 28. februar kl. 20,00.

Biskop Holm, Odense.

Til møderne er alle velkommen, og brød til kaffe medbringes.

Husk:

JULEFESTEN

afholdes

lørdag den 29. december

kl. 19,30

Vi møder alle

Med SS »Orion« til New Zealand.

Wellington, oktober 1962.

En tåget og regnfuld eftermiddag tidligt dette forår blev en stor passagerbåd langsomt slæbt ud på Themsens grumse flodvand. Båden var den 24.000 tons store SS. »ORION«, som tilhører et af England største rederier.

At skulle afgå fra London i regn og tåge er ikke noget særsyn, og især ikke for en gammel veteran som ORION, der igennem de sidste tyve år har forladt London et par gange om året og forøvrigt har lagt adskillige tusinde sømil bag sig på de mange rejser over Oceanerne. Det var derimod et rørende og højtideligt øjeblik for den værdifulde og nyligen indtagne last, nemlig 1700 emigranter, der nu stod ud mod en ukendt tilværelse i Australien og New Zealand.

Bortset fra 9 danske emigranter, var resten fra England. Mennesker fra alle samfundslag og fra alle egne af landet. Talrige familier med børn i alle aldre. Af de 1700 emigranter var 540 af dem børn.

En trykkende afskedsstemning herskede over hele båden. Inde på kajen stod hundrede af mennesker, der var mødt op for at tage afsked med slægt og venner. Ombord trængtes folk ved lønninger og rælinger. De fire slæbebådes hyppige, hæse hyl blev knap ænset. Ej heller den silende regn eller det triste syn af sodede fabrikker, pakhuse og kajer. Det var et vemodigt skue og et højtideligt øjeblik for såvel den skotske bonde som for minearbejderen fra Midtengland eller sygeplejersken fra London. De flestes tanker gik hjemad til familie og barndomshjem. Skulle man mon nogensinde se det igen?

Vi ni danske: en ung sømand fra Ålborg, to maskinarbejdere fra Århus, en landmand fra Randerseggen, en reparatør fra Eshjerg, en landmand fra Køgeeggen, en lagerarbejder fra København, en kontorassistent, min forlovede, også fra hovedstaden, og jeg selv som eneste fynbo var alle kom-

met til London et par dage før afrejsen, og vi var således tyvstartet på den store rejse. Vor afsked med slægtninge og fædreland var forlængst overstået ved afgangen fra London, men alligevel skal det indrømmes, at vi først her for alvor følte, at vi havde begivet os ud på en stor rejse.

En sørejse til New Zealand er vel i sig selv noget af en oplevelse for de fleste mennesker. Det gjaldt da også her, hvor de fleste af emigranterne aldrig før havde været uden for hjemlandets grænser, og da slet ikke før havde været på en sørejse til den anden side af kloden. Jeg selv har ganske vist sejlet i adskillige år, og endda været i New Zealand før, men da jeg ikke tidligere har sejlet med passagerskib eller i det hele taget sejlet uden at have bestilling ombord, var jeg ikke mindst spændt på turen.

Det kan vist roligt siges, at alles forventning til turen blev opfyldt. For selv om 6 uger er en lang tid at være spærret inde på en båd uden andet at bestille, end hvad man selv finder for godt, og trods de lidt trange og varme kahyts forhold i bunden af skibet, som mange af os måtte døje, var det i det hele og store en dejlig tid. Som emigrantrejse var det faktisk noget helt ovenud godt, især når man tænker på de forhold, emigranter før i tiden rejste under. For det første betalte ingen af os rejsen selv, da den blev betalt af henholdsvis den australske og New Zealandske regering eftersom vi var bestemt for det ene eller andet land. For det andet var hele skibet indrettet som et eetklasseskib, hvilket i sig selv er noget enestående, idet vi alle kunne bevæge os frit overalt ombord. Dog ikke på besætningsens områder. Om man ville tage solbad på første, andet eller tredje soldæk, om man ville nyde en forfriskning i forreste, midtskibs eller agterske rygesalon, eller om man ville bade i forreste eller agterske svømmebasin var fuldstændig op til en selv. Dette er naturligvis en stor behagelighed på en længere sørejse.

Måltiderne blev indtaget i to store spisesaloner. Her var vi delt op i tre hold og måtte holde bestemte pladser og spisetider. Maden var god og rigelig, omend lidt ensformig i det lange løb. Underholdning af enhver art blev arrangeret næsten hver dag. Skibets medbragte orkester afholdt

koncerter om dagen og spillede til dans om aftenen. Gymnastik, bordtennis, ringespil og forskellige dæksspil blev dyrket flittigt hver eneste dag. Af underholdning kan endvidere nævnes andespil, fællessang, amatørproptræden, biograf, hattebal og karneval. Der var ligeledes udmærket underholdning for børnene såsom tegne- og legestuer. For de større børn var der hver dag almindelig skoleundervisning samt sport og gymnastik.

Jo underholdning var der nok af. Herunder kommer de forskellige havneanløb med følgende besøg i land, som var en kærkommen afveksling til livet ombord. Første stop på turen var Port-Said ved indsejlingen til Suezkanalen. Her kunne vi ganske vist ikke komme i land, men alligevel var det en stor oplevelse. Aldrig så snart havde vi droppet ankeret midt i havnen, førend utallige småbåde lagde sig langs skibssiden. Alle var de tungt lastet med Orientens forskellige herligheder. Kamelskindstasker og puder i alle regnbuens farver. Silkestoffer og tæpper ikke mindre spragledede. Figurer i træ og sten og en mængde smykker af forskellige materialer. Stort set er det altsammen noget billigt bras, der knapt er penge værd, men er det første gang, man er i Port Said, tager det sig vældig indbydende ud. Tillige er handelsmændene ombord i de små både morderlig festlige at se og høre på. De fleste er sortsmudskede arabere, men ikke så få sydeuropæere kan dog skelnes. Tilsyneladende taler de alle sprog, ihverttilfælde summer luften af alle mulige gebrokker og sprogsammensætninger. De taler ikke som købmand Jensen henne på hjørnet, næ, de råber og skriger, græder og ler og fægter med arme og ben med al deres sydlandske temperament under deres tilsyneladende fortvivlede forsøg på at tjene til det daglige brød. Man skal dog passe vældigt på ikke at blive taget ved næsen, for de er mægtige skuespillere. De kan sætte det mest ynkelige ansigt op og fortælle om en syg kone og mange sultne børn derhjemme. Her gælder alle kneb for dem. En taske, som kan købes for fire engelske pund ved ankomsten, får De til under en trediedel af prisen inden afsejlingen. Blot man har lidt tålmodighed, kan man få det til en rimelig pris, men så er handelsmanden også på grådens rand, trods det

han sikkert har tjent 50 procent på varen alligevel.

Interessant er det, at de fleste af disse varer kommer fra alle andre steder i verden end netop lige Orienten. F. eks. er Japan storleverandør til dette kæmpemarked, der efter sigende ejes og regeres af en mand ved navn Moses, kendt af alle østenfarere.

Hvor spændende og underholdende dette første maleriske møde med den nære Orient end er, så er det dog ikke nok til at holde os fangne der. Vi må videre på rejsen.

Grunden til opholdet i Port Said skyldes først og fremmest, at vi skulle have en ny forsyning af brændselolie til maskineriet samt ferskvand og proviant til de mere end 2000 passagerer og besætningsmedlemmer. Desuden kan man ikke uden videre sejle gennem Zuezkanaalen. Skibene må samles i konvojer i begge ender af kanalen, og sendes igennem i bestemt rækkefølge, thi i kanalen er der kun plads til enrettet færdsel.

Næste stop på turen er Aden, der ligger på den sydøstlige spids af den arabiske halvø, og her får vi for første gang lov til at gå iland, hvilket der er blevet set hen til med stor glæde. Det bliver dog kun et par timers landlov, men blot det, at få lov til at strække benene på fast grund kan være rart efter et par uger til søs. At slippe 1700 emigranter iland er en større historie, især når skibet ligger et par hundrede meter fra land. En halv snes både sejlede i fast rutefart fra skib til land og omvendt hele aftenen. Det første, man støder på i Aden, er en række små forretninger, hvor man finder de samme varer, som blev udbudt i Port-Said, men tillige en del varer, som virkelig kunne købes med stor fordel. Som eksempler kan nævnes ure, fotografiapparater, radioer, skrivemaskiner, båndoptagere o.s.v. Alle de bedste tyske og engelske mærker var repræsenteret og det til halv pris af, hvad man kender derhjemme. Her er nemlig hverken told eller skat. Det gør en væsentlig forskel. Mange ærgrede sig da også over, at de havde brugt så mange penge i Port-Said til en masse ragelse, nu hvor der var en reel chance for at købe noget fordelagtigt. Et par af os danskere tog op til den indre bydel, hvorfra vi dog hurtigt vendte tilbage. Aldrig så snart var vi steget ud af vognen, som bragte

Min kone — min hund — min vogn og mit hus

os derop, førend vi blev omringet af en flok lasede arabere, der forsøgte at trække os i alle retninger under ihærdige forsikringer om, at nu skulle de vise os Aden, men da vi kikkede lidt ned ad de snavsede gader og skumle gyder, blev vi lidt betænkelige. Måske var der ingen grund til betænkelighed, man da vi skulle være ombord kl. 22,00, var der ingen tid til at gå på eventyr i skumle araberkvarterer. Det er jo sket før, at hvide mennesker ikke kommer tilbage eller, som ofte sker, at de kommer tilbage med en tom tegnebog. Da vi kom tilbage til havnen, fandt vi et pænt hotel med restaurant på taget, hvorfra vi havde den skønneste udsigt over havnen med alle de oplyste skibe. Her lykkedes det os tilligemed at få en kold Carlsberg øl, men til 5 kroner stykket.

Tredie og vel mest interessante anlæg på rejsen var Colombo på øen Ceylon i Det Indiske Ocean. Også her var opholdet kun af få timers varighed, men ikke mindre interessant af den grund, da vi trods alt fik set noget i den korte tid. Dog, en hage var der ved besøget her. Det var alt

for varmt for os sarte nordboere. Vi svedte og stønnede, så det var en gru. Rigtig fugtig tropevarme var der. Det var årets varmeste tid. De fleste af os havde meldt os til forskellige busture, som var arrangeret i forvejen. Vores tur gik først rundt i byen, hvor vi så flere forskellige interessante bygninger såsom buddisttempler og museer, dernæst ud igennem den mest frodige og friskgrønne, tropiske regnskov man kan tænke sig, til vi endte ude ved kysten et stykke nord for Colombo.

Her, i en lille lagune med snehvid strandbred, omkranset af kokospalmer, lå et flot hotel, hvor vi spiste frokost. På terrassen udenfor, hvorfra der var en skøn udsigt over den blomsterrige have, bugten og havet, serveredes der dejlige kolde Tuborg, og også her var den danske øl i høj kurs. Næsten 10 kroner for en enkelt flaske, der dog ganske vist var på størrelse med de store hvidtølsflasker derhjemme.

Lige ved hotellet lå en del souvenirboder, hvor man kunne købe mange fine ting. F. eks. elefanter udskåret i ibenholt eller elfenben, flotte smykker i samme materialer samt en mængde forskellige perler og ædelstene forarbejdet i fine smykker. Disse var dog meget kostbare, men måske billige sammenlignet med oversøiske priser. Man fik i høj grad det indtryk, at man her var vant til pengestærke turister og ikke fattige emigranter.

Fra Colombo satte vi for alvor kurs mod syd efter at have sejlet østpå i et par uger. Vejret var fint og alle var efterhånden blevet godt solbrændte. Det var godt at se, da der var mange blege ansigter, da vi forlod England. Især var der sket stor forandring med de mange børn fra Englands storbyer. De lignede nu små mulatter og tumlede sig frit og ustyrligt over hele båden.

Fremantle på Australiens vestkyst var næste anløb på turen. Her skulle de første emigranter fra borde, ca. hundrede stykker. Fremantle er havneby for den noget større by, Perth, som ligger en snes kilometer inde i landet. Begge byer er pæne, rene, vel civiliserede med smukke parkanlæg og brede, lige gader. Især syntes jeg vældig godt om forstæderne: nydelige huse i alle mulige faconer og kulører og alle med store, dejlige og velholdte haver. Det er forøvrigt

en ting, som er almindelig og fælles for både Australien og New Zealand. Nemlig at de allerfleste mennesker bor i eget hus, der som regel er en flad bungalow, opført i træ med bølgebliktag. Det lyder måske ikke af så meget, men de er faktisk ualmindelig nydelige, hvis man da ellers har valgt de rigtige farver. Fleretagers boligkomplekser i stål og beton er først begyndt at dukke op i de senere år. Jeg selv synes dog godt om ideen med, at hver familie skal have eget hus og have, for selv om det kræver store arealer og en del arbejde med vedligeholdelse, så er det utvivlsomt det sundeste for såvel børn som voksne.

Nogle få kilometer længere inde i landet bagved Perth breder den uendelige store australske ørken sig, men den var der desværre ikke tid til at stifte bekendtskab med. I det hele taget var den knappe tid i havn den største hage ved turen. Men det måtte vi naturligvis finde os i, vi var jo ikke i den forstand på udflugt. Dog turister, som betaler formuer for samme tur, har ikke mere tid i havnene, så det var ikke, fordi vi var emigranter, at der ikke kunne blive mere tid til dette. Jeg selv har aldrig været vant til megen tid i havn, og især ikke med tankbåde, men alligevel, dette var for kort tid til at få noget ud af besøgene.

Melbourne og Sydney var de næste havne, vi skulle anløbe. De to største byer i Australien. Her gik over halvdel af de resterende emigranter fra borde. Melbourne er en kedelig storby, som man ikke får noget særligt indtryk af.

Sydney er derimod en meget smuk storby, hvilket den hovedsagelig kan takke sin beliggenhed for. Havnen snor sig hele vejen gennem byen. Sydney ligger nemlig på et bakket terræn ved udløbet af en flod, der her har skåret utallige vige og små bugter, samt efterladt et par småøer hist og her, og givet plads for en af de skønneste og mest ideelle naturhaver i verden.

Der kunne skrives tykke bøger om disse byer og om Australien i det hele taget, men det kræver naturligvis, at man har lidt tid til studier i marken, men det havde vi desværre ikke.

Mandag d. 7. maj tidligt om morgenen stod vi så endelig ind mod sidste havn på den lange rejse. Det var Welling-

ton, New Zealands hovedstad. Den morgen skal jeg aldrig glemme, thi en smukkere velkomst kan en nybygger ikke forvente at få af sit nye land. Vi stod indsejlingen ind, da det første blodrøde skær af solen oplyste den halve himmel, og lige som vi nåede ind midt i havnen, hvor ankeret blev kastet, kom solen rigtig frem over det fjerne højdedrag og der foran os lå Wellington badet i det første morgenskær. Var Sidney skøn at skue, ja, da tager Wellington sig omend bedre ud.

Byen ligger ved en stor bugt med en smal indsejling fra syd, omkranset af høje bakker, som vi, der kommer fra det flade Danmark, ville kalde små pæne bjerge. Alle bevokset med græs, buskads eller skov. Centrum med forretningskvarterer ligger langs en forholdsvis lang og smal strimmel jord langs havnen, medens beboelseshusene ligger spredt op over de høje og ret stejle bakker bagved. Disse omtalte huse med bliktag, malet i mange farver og med de stedsegrønne bakker som baggrund, giver Wellington et festligt og farverigt udseende, som de fleste storbyer verden rundt må misunde. I hvert tilfælde virkede det meget stimulerende på os emigranter, der jo her de sidste timer ombord kunne nære en smule betænkelighed ved, hvad fremtiden i dette land ville byde. Det skulle senere vise sig, at al betænkelighed var ganske unødvendig.

Skibet blev hurtigt lagt til kaj, og ombord myldrede folk fra politi, toldvæsen, sundhedsvæsen og emigrationsmyndighederne. Mellem 600 og 700 emigranter skulle fra borde med alle deres ejendele i løbet af få timer og anbringes forskellige steder i byen eller senere sendes nordpå eller sydpå til andre egne af landet. Man skulle tro, det ville skabe et frygtelig kaos, men nej, alt var så fint tilrettelagt og alt forløb planmæssigt. Vi blev sendt afsted i små hold, tilpasset efter busser, som holdt i lange rækker på kajen, klar til at tage sige af mængden ombord. Størstedelen af os havde ikke en anelse om, ved hvilket arbejde vi nu skulle virke, eller hvorhen i landet, vi skulle sendes, førend vi ankom til Wellington, så at der var spænding blandt os, behøver jeg vel næppe at nævne. Tre af danskerne skulle til Auckland, New Zealands største by, og alle var de tilfredse med de tilskikkede bestillinger.

Parti fra en New Zelandisk fårefarm

Min forlovede blev installeret på et privat hotel i byen, hvor hun skulle arbejde som stuepige, og hvor hun iøvrigt havde både kost og logi. Den unge sømand fra Ålborg skulle ud til en bekendt i en mindre by et par kilometer fra Wellington, hvor han både skulle bo og arbejde. Tilbage var vi fire danskere, som blev installeret i en lejr midt i hovedstaden. Lejren var beliggende oppe på en skråning med fin udsigt over store dele af byen. Her blev vi installeret to og to i små træhytter, der minder om store bikuber, lige plads til et par senge, bord og stole. Her kunne vi bo, indtil vi selv fandt bedre logi. Der var ganske vist ingen luksus at finde, men blot det, at man fra den første dag, man træder i land, har kost og logi, er en stor fordel, naturligvis. Næste dag blev vi kørt ud på de forskellige arbejdspladser, som var tilset os. De to maskinarbejdere fra Århus fik begge arbejde inden for deres fag, endda godt arbejde. Landmanden fra Randers fik arbejde ved et stort entreprenør-firma, der bygger fabrikker, hvilket han også er kendt med hjemmefra.

Jeg selv var faktisk den eneste, der havde en smule be-

svær med at finde beskæftigelse lige til at begynde med. Jeg blev sendt ned på byens postkontor, hvor det vist var meningen, at jeg skulle virke som radiotelegrafist, da det har været min bestilling de sidste par år derhjemme. Det kunne der imidlertid ikke blive tale om, da man her fuldstændigt var gået over til fjernskriveri, og for at få ansættelse på en kystradiostation, som f. eks. Lyngby radio hjemme, kræves der aflagt eksamen på en New Zealandsk radioskole, hvilket var udelukket på grund af manglende sprogkundskaber.

Da jeg var frit stillet til selv at gå ud og finde arbejde, var jeg ikke spor ked af det, da jeg egentlig havde mere lyst til at prøve noget nyt og forskelligt fra det, jeg kendte. Dagen efter fik jeg imidlertid et job som lagerbestyrer hos Fletcher & Co., der er et af landet største firmaer, faktisk en slags A. P. Møller her i landet, idet firmaet ejer utallige fabrikker og virksomheder rundt om i landet, såsom savmøller, store plantager, tømmerhandler, materialehandlere etc. Jeg skulle bestyre et stort lager med forskellige bygningmaterialer såsom f. eks. krydsfinér, asbestplader, tagpap og maling. Et helt igennem godt job, hvor jeg var min egen herre, og hvor jeg kom i kontakt med mange mennesker, hvilket er en god ting, når man hurtigst muligt vil lære sproget og komme lidt ind i fremmede forhold.

I dag, endnu ikke et halvt år efter ankomsten, har vi næsten alle skiftet arbejde og bolig. Min forlovede, nu min hustru, og jeg var de første til at skifte bolig, idet vi en månedstid efter ankomsten købte et lille hus en 30 kilometer fra Wellington. Ikke meget af et hus, og især ikke efter dansk mønster, men alligevel en hyggelig lille hytte, god nok til at begynde med, især da huslejen er høj hernede. Det bedste af det hele er dog omgivelserne rundt om huset, som ligger højt oppe i bakkerne, flere hundrede meter over havoverfladen i den skønneste, vildeste og frodigste natur man kan tænke sig. Der er ca. een tønne land til huset, så der er plads nok til at røre sig på, og der er en hundrede meter til den nærmeste nabo.

30 kilometer til arbejde, ja, det lyder voldsomt, men det føles ikke langt. Ti minutters kørsel ned ad bakken og der

står man på et elektrisk tog, der bringer hundreder af mennesker til arbejde i Wellington på mindre end en halv time.

Jeg selv arbejder nu som tømrer i Wellington, hvilket er et godt job, som jeg er meget glad for. På en måde står jeg i lære, dog ikke med kontrakt og teknisk skole, men alligevel til en løn, der ligger mellem 320 kr. til 340 kr. om ugen. Der er en 40 timers arbejdsuge. Fuldt uddannede håndværkere tjener omkring 400 kr. på 40 timer. Det er her meget almindelig at arbejde over, hvorfor mange tjener mellem 500 kr. og 600 kr. pr. uge. Det er forholdsvis nemt at finde beskæftigelse, idet der inden for en del fag hersker en stadig mangel på kvalificeret arbejdskraft. Arbejdsløshed er så at sige et ukendt begreb her, og der hersker derfor ualmindelig gode arbejdsforhold, hvilket desværre mange gange resulterer i, at mange sløser med jobbet og render fra det ene job til det andet.

New Zealand er et stort land med en lille befolkning, sammenlignet med Danmark. Nemlig ca. 6 gange større og 2 millioner indbyggere, hvoraf over halvdelen er bosiddende i byerne. Det efterlader ikke overvældende mange som landboere, af hvilke igen måske kun halvdelen kan kaldes jordejere. Det er et mærkeligt forhold, når man tænker på, at New Zealand er verdens største osteeksportør, og et af de førende lande med hensyn til eksport af smør, fårekød og uld. På en måde er forholdet selvfølgelig det samme hjemme, hvor jo også kun en forholdsvis ringe del af befolkningen er beskæftiget med landbrug. Men hvor Danmark har industri, fiskeri og søfart, som virkelige gode indtægter ved siden af landbruget, har New Zealand kun ringe udbytte af disse ting i forhold til landbrugsvarerne. F. eks. eksporterer New Zealand ikke en eneste industriartikel, ikke en gang varer, der forarbejdes af egne råvarer. Fiskeriet er meget ringe i betragtning af, at New Zealand er omgivet af vand på alle sider. På samme måde har man kun enkelte skibe i oversøisk fart. Det skal dog med det samme bemærkes, at man i de senere år har fået øjnene op for, at en kraftig udbygning og indsats på de tre ernæringsområder, kan blive til stor gavn for landet, hvorfor man altså er i fuld

gang med anlægning af fabrikker. Foreløbig vil der dog kun blive tale om, at man bliver i stand til at forsyne hjemmemarkedet men en række varer, som hidtil måtte importeres, såsom de almindelige forbrugsartikler. Herved skulle man så blive i stand til at udbygge den oversøiske valutabeholdning, der for New Zealand som for Danmark, er af meget stor betydning.

Da vi forlod Danmark i foråret, var det store spørgsmål og omtaleemne, om Danmark skulle søge at komme ind i fællesmarkedet. Overrasket blev vi, da vi nåede herom på den anden side af kloden og fandt, at aviserne var spækket med fællesmarkeds-snak. Årsagen kender vi alle, når blot vi erindrer os, at England som eksportaftager af landbrugsvarer betyder mere for New Zealand, end England gør for Danmark. Derfor frygter man her, at New Zealand ved Englands formodentlige indtræden i Fællesmarkedet, kommer i en situation, der kan få alvorlige følger for landets eksportmuligheder og dermed nationalindkomst. Det bliver sandsynligvis en endnu værre situation, end den Danmark ville være i, hvis England kom med i fællesmarkedet, og Danmark ladet udenfor. Rent umiddelbart vil jeg dog sige, thi jeg kan ikke se andet, end at New Zealand med en smule anstrengelse for sagen, skulle være i stand til at finde nye markeder i Stillehavsområdet. Et land som Japan kunne f. eks. med lethed tage hele New Zealands eksport, og til gengæld supplere New Zealand med et utal af industrivarer, som landet ikke selv er i stand til at fremstille, og i hvert fald ikke til samme pris.

I det hele taget tror jeg, at det ville være sundt for New Zealand at blive lidt mindre afhængig af England, og ligesom lære at stå på egne ben. Der bliver sikkert en vanskelig overgangstid, ligesom Danmark sikkert får det indenfor Fællesmarkedet, men i det store og hele tror jeg, det er den bedste vej for begge lande.

Vi har ikke været her i landet længe nok til, at vi er i stand til at uddybe og udtale os indgående om de forskellige forhold, det new zealandske folk lever under, så mine udtalelser i denne artikel bør ikke tages alt for højtideligt.

Det er imidlertid min fulde overbevisning, at New Zea-

land med sit folk, med den nødvendige kamp og indsats, har en stor fremtid for sig. Landet er stort og frugtbart og langtfra fuldt opdyrket og udnyttet. Der er plads til mange flere mennesker. Det er en ung nation med et folk, om hvem der kan kritiseres mangt og meget, men som alligevel i det store og hele har et sundt livssyn, og tror på et frit demokratisk styre. Samtidig er det en velfærdsstat med mange goder, som ikke findes andetsteds. Få har for meget og færre for lidt.

Min kone og jeg er ingenlunde overbevist om, at New Zealand er det rette land for os, og vi nærer på nuværende tidspunkt ingen ønsker om, at blive her for evigt. Skulle det blive tilfældet, er jeg imidlertid sikker på, at vi får det godt.

Jeg vil til slut nævne, at det aldrig kunne falde mig ind, at prøve og lokke andre herved. Danmark er et land, som man ikke uden alvorlig overvejelse bør forlade. Det vil altid forblive vort fædreland, hvorend vi slår os ned, ligesom dansk altid vil være vort modersmål. Et land, som man altid kan være stolt af at have rod i. — Men skulle der nu alligevel være en og anden, der nærer en voldsom lyst og trang til at komme til New Zealand, har jeg kun dette at sige: Så kom. Thi hvad enten man vil blive her eller ej, så vil man aldrig fortryde at have stiftet bekendtskab med det naturskønne New Zealand.

Bent Hedemann.

Elevmødet den 7. og 8. september 1963

Lørdag:

- Kl. 15,00 Vi samles ved kaffebordene. Derefter foredrag. Generalforsamling i elevforeningen. Eftermiddagen slutter med gymnastikopvisning.
- Kl. 18,30 Aftenspisning.
- Kl. 19,30 Underholdning — derefter dans.

Søndagen:

- Morgenmad.
- Kl. 10,00 Foredrag ved en af skolens lærere.
- Kl. 12,00 Middag. — Frit samvær.
Vi slutter med kaffebord søndag eftermiddag.

Betaling for hele mødet og alle måltider 15 kr.

Klip her og send det i en konvolut

Til Ringe efterskole.

Undertegnede indmelder sig herved som deltager i elevmødet den 7. og 8. september. — Jeg ønsker at deltage i følgende måltider.

-Lørdag aften
-Søndag morgen
-Søndag middag

Sæt kryds ved de måltider, du ønsker at deltage i.

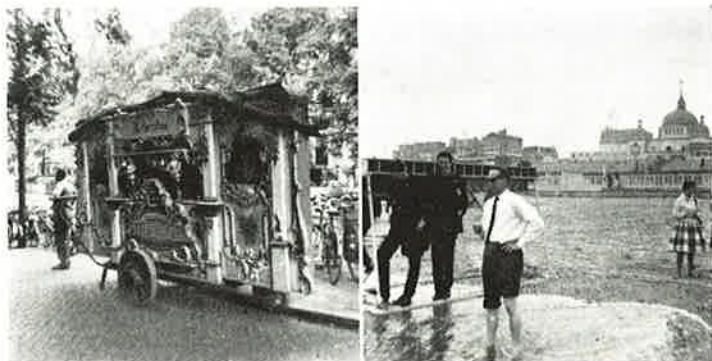
.....
Navn

Hollandsrejsen.

Mandag morgen den 23. juli startede 39 gamle elever samt lærer Hansen, Kirsten Rasmussen og undertegnede med kurs sydpå. Rejsen gik denne gang med bus til Holland. Vi kørte fra skolen kl. 7,00, selvfølgelig i regnvejr. Turen gik over Odense og Kolding til den tyske grænse. Denne del af turen vil jeg ikke fortælle om, den er jo kendt af alle.

Vi når frem til grænsen midt på formiddagen. Så snart vore pas er kontrolleret og vognens papirer i orden, går det videre sydpå gennem Flensborg ned over Isted hede til Slesvig. Det er efterhånden blevet middag, så vi gør holdt ved en landevejskro lige syd for Slesvig. Her fortærer vi den medbragte mad. Det er lige i nærheden af Danevirke, men da vi har lang vej til dagens bestemmelsessted, må vi afsted igen med det samme, der var måske nok en eller anden, som gerne ville have været hen at se Danmarks gamle grænsevold, men det lod sig altså ikke gøre. Snart har vi nået Rendsburg, hvor vi kører gennem den nye tunnel, der er lavet under den stærkt befærdede Kielerkanal. Vi passerer Neumünster, snart ser vi storbyen Hamburg forude, vi holder lige en kort pause i byens centrum. Så snart vi er kommet igennem byen, kører vi ind på autobanen, og nu går det fremad mod Bremen, hvor vi skal overnatte. Efter aftenspisningen, gik vi lige en lille rundtur i byen, hvor der findes flere gamle, smukke bygninger.

Næste formiddag passerer den hollandske grænse, vi kører gennem det frodige Nordholland. Det er et ejendommeligt landskab, fladt som en pandekage og gennemgravet af en masse kanaler, som mange gange er så store, at der kan sejle ret store skibe. En oplevelse var det også, at køre over den 30 km lange Zuiderø-dæmning. Over middag når vi frem til den lille fiskerby Vatterdam, hvor indbyggerne endnu går rundt i deres maleriske nationaldragter; det er nu vistnok mere for at trække turister til byen, end

fordi de er gammeldags. Ved aftenid når vi Amsterdam, som i modsætning til alt, hvad vi hidtil har set i Holland, absolut ikke bærer præg af renlighed. Denne aften tilbringer vi ude på Amsterdams lufthavn »Schiphol«, som er en af Europas mest trafikerede. Den tredje dag tilbringer vi i Amsterdam, formiddagen med en sejltur rundt på nogle af byens 50 kanaler, hvorunder vi så en del af de 400 broer, der findes i Amsterdam. Om eftermiddagen var vi alle i tropemuseet, og de, der havde lyst, var på rigsmuseet, hvor de så en masse fine malerier af de gamle hollandske kunstnere. Det billede, vi lagde mest mærke til, var vist nok Rembrandts berømte »Nattevagter«.

Vi er nu nået torsdag og skal i dag besøge regeringsbyen Haag, der bliver dog kun tid til at bese byens seværdigheder fra bussen, men vi kører ganske langsomt forbi Fredspaladset og regeringsbygningen »Binnenhof«. Lilleputbyen Madurodam aflægges et besøg, det var interessant at gå der og se Hollands berømte bygninger i miniature. Til middag har vi nået Rotterdam, en ren og fuldstændig moderne by med snorlige og brede gader. Hen under aften når vi frem til Arnhem, vi har undervejs hertil passeret den allierede kirkegård, hvor mange af de soldater, der faldt i kampene ved Arnhem under den anden verdenskrig, ligger begravet. Aftenen på vandrehjemmet i Arnhem var egentlig også en oplevelse, idet herbergsværten lærte os nogle hollandske folkedanse, der var godt nok lidt sprogvanskelig-

heder, men ved hjælp af forevisning o.s.v. gik det forbavsende godt, vi morede os i det mindste udmærket. Næste dag begynder hjemrejsen, vi når grænsen ved Dene-kamp, efter 2—3 timers kørsel gennem et afvekslende landskab og kører ind i Tyskland. Turen går nu over Bremen til Hamborg, hvor vi skal have rejsens sidste overnatning. Da vi nåede frem i god tid, benytter vi lejligheden til at aflægge Hagenbecks berømte dyrepark et besøg. Om aftenen kørte vi en tur rundt i Hamborg og så byen i aftenbelysning. Der blev også tid til en tur i »Planten und Blumen«, hvor vi kørte og så det kæmpemæssige vandorgel.

Det er nu blevet lørdag og hjemrejsedag. — Vi forlader Hamborg og kører mod den danske grænse. Efter et solidt måltid i Kruså går det mod Ringe, som vi når ved aftenstid. Fint vejr på hele turen, men ved ankomsten til Ringe regnede det lidt igen.

Alle gamle elever ønskes en glædelig jul.

Erling Andersen.

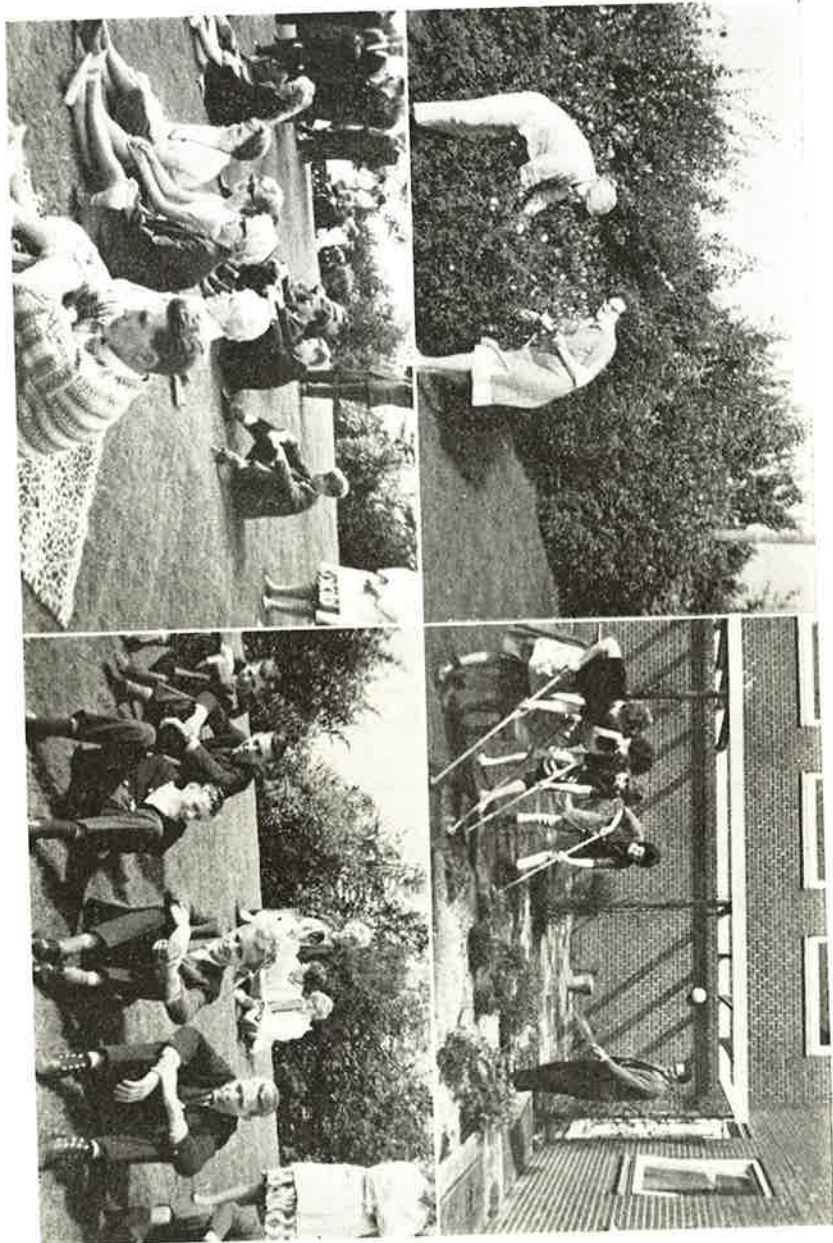
Kære gamle elever!

Hermed får I mine bedste ønsker om en god jul og et godt nytår.

Jytte Jeppesen.

Alle gamle elever ønskes en god jul og et godt nytår.

Ingrid Pedersen.

Kære piger og drenge.

Som ung var min far engang ude at søge plads. Da han kom hjem, spurgte et ældre familiemedlem ham, hvad det så var for mennesker, han havde været hos. Han præciserede sit spørgsmål ved at sige: »Hvilken slags billeder hang der på deres vægge?«

Og det er jo rigtigt, at de ting man omgiver sig med, ofte taler deres tydelige sprog. Når man f. eks. køber et billede og hænger det på sin væg, er det jo, fordi man holder af det billede. Det vil sige, det fortæller noget om, hvad man holder af og derved også noget om en selv. Det er en slags visitkort, eller et slags skilt, der siger, at her bor et menneske med de og de interesser. Naturligvis må man have tid til at finde ud af, hvad man synes om og navnlig ikke synes om. Så længe man er helt ung, er man »på vej«, også hvad smag angår.

Når I nu har læst dette, så betragt væggene i jeres værelse, og spekuler på, om det nu også er et rigtigt spejlbillede af jeres interesser og af det, I holder af. Måske hænger der et billede af jeres far og mor, måske et billede af barndomshjemmet. Måske er væggen tom og bar, eller måske, som jeg så ofte har set, er den fyldt til krogene af filmens kendte ansigter. Og hvor er de smukke, hvor er de åndfulde! Hvor lyser deres blikke af strålende intelligens. Her er noget at se op til, noget at beundre, ja måske noget at misunde!

Det er altid meget fattigt at misunde. Måske ser det ud som lykken har banket på filmsstjernernes dør. Men man ved jo intet om det. I ved intet om *mennesket* bag disse facader. I aner ikke, om de er gode eller onde. Om de er glade, eller de er blandt jordens ulykkeligste mennesker. Blandt de lykkeligste skal I næppe regne med at finde dem. For nylig begik en verdenskendt filmsskuespillerinde selvmord. Hvorfor gjorde hun det? Antagelig fordi hun altid måtte leve et forskruet liv. Det var ikke lykkedes for hende at

leve et jævnt og muntert, virksomt liv på jord, som Grundtvig synger om. Videre synger han: »Som det jeg ville ej med kongers bytte«. Og havde det rimet, havde han måske fortsat: »Ej heller med filmsstjerners«.

Og måtte jeres vægge så efterhånden præges af, at I evner at leve et jævnt og muntert, virksomt liv til gavn og glæde, både for andre og jer selv. Og gid I må evne at leve i sandhed.

Kirsten Tyrsted Rasmussen.

Jeg er nu rejst fra Ringe op på Viborg Gymnastikhøj-skole, hvor jeg underviser i gymnastik, undervisningsøvelser og håndarbejde.

Det var ikke så let at rejse fra Ringe, men da jeg gerne vil gå videre inden for gymnastikken, var dette jo et tilbud, det ikke var let at sige nej til. Hvis nogen af jer kommer på disse kanter, er I altid velkommen til at besøge mig.

Og så en tak til alle de, som hjalp mig at gøre tiden i Ringe til en god tid.

I ønskes alle en glædelig jul og et godt nytår!

Kirsten.

De små børns smil.

*Jeg samler på de små børns smil
— de små børns lyse smil,
og brød man op mit hjertes skal
med bor, med dirk, med fil —*

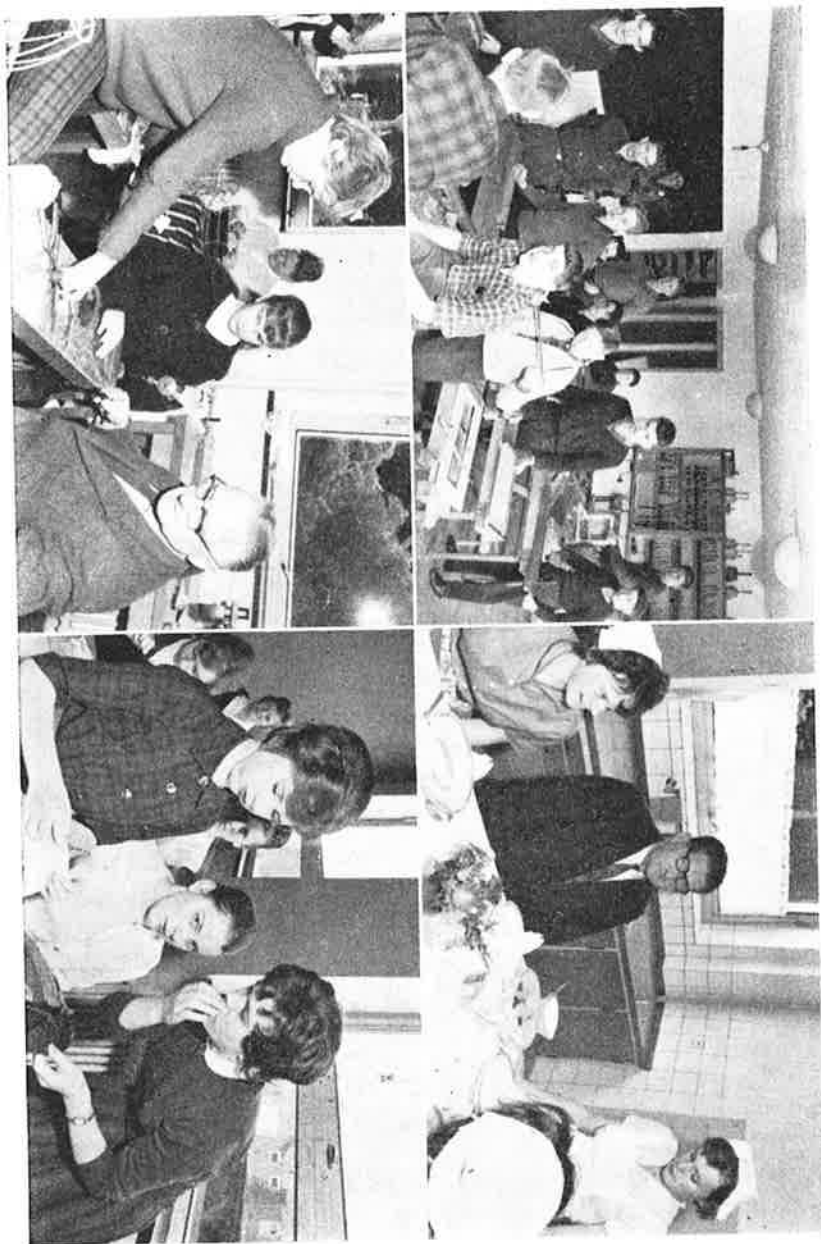
*Man fandt den største samling smil,
som nogen tid er set
— man fandt det blide genskin af,
hvad tusind børn har let.*

*Og trådte du mit hjerte ned
og knuste det til slut,
så skete kun i samme stund,
dets arme væg var brudt —*

*At små børns smil, de lyse smil
brød ud, kom løs, blev fri
og fyldte mig og fyldte dig
med sollyst skælmeri.*

*Se, derfor plukker jeg, hvergang
der blomstre smil på kind,
et lille smil og lukker det
i hjertets skatskab ind.*

Nis Petersen.

Årets gang.

Det varer ikke ret længe før Hedemann tænder det første lys i adventskransen, og vi synger den gamle, kendte nytårsalme; nu er det så et nyt hold, som skal opleve det, men mange af jer mindes nok stemningen og hyggen.

Den 3. novb. 1961. 100 piger og drenge myldrede ind af døren, forhåbningsfulde og generte, det sidste gik nu heldigvis snart væk. Mange forældre havde fulgt deres børn til skolen, og allerede den første dag holdt vi et par hyggelige timer sammen i salen. Hedemann bød hjertelig velkommen og talte ud fra Selma Lagerlöfs fortælling »Kjserindens skatteboks«.

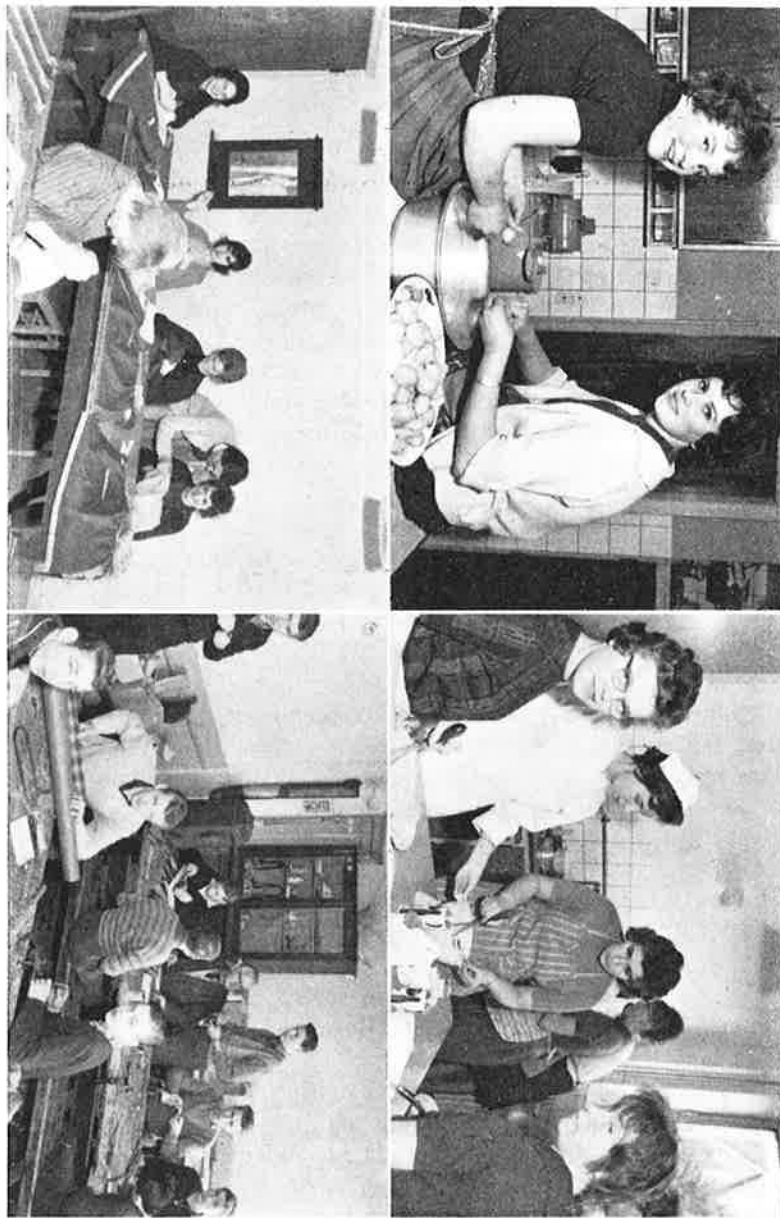
Hverdagen meldte sig, og der kom god gang i den, vi blev hurtigt rystet godt sammen, så da vi nåede Lucia-festen den 13. dec., havde man fornemmelsen af, at vi havde kendt hinanden altid, og som sædvanlig blev det en vældig hyggelig og pæn aften, og som jeg personlig synes er en god skik og optakt til julen.

Som sagt — julen begyndte at nærme sig, mange smiler, når jeg påstår, at der er nisser til —. I vor mere eller mindre oplyste tid, er det måske også en absurd idé, at komme med sligt; når der er så meget andet at tænke på, men ikke desto mindre vover jeg alligevel at påstå, at der findes nisser, rigtige gode gammeldags nisser, som nu op under jul, dag og nat vimser omkring os og spiller ind i vort liv.

Den 22. dec. havde vi en rar julefest sammen. Ingrid og pigerne serverede god julemad og hyggede rigtig om os. Dagen efter rejste eleverne hjem for at fejre julen. Atter i år havde vi jo julefest for gamle elever, og der var fuldt hus.

Nytåret 1962 — alt gik snart i den sædvanlige gænge, og det befinder man sig rigtig godt ved.

Den 16. jan. havde vi et møde med viceinspektør Frederiksen, Nyborg statsfængsel, han fortalte om ungdomskriminaliteten. Den 8. febr. havde vi igen et møde, hvor Ricard

Andersen, Askov, fortalte os om Frankrig; vi havde den glæde, at møderne var godt besøgt, det er altid rart, når man arrangerer noget, at folk så kommer.

Dernæst havde vi vores fastelavnsfest. Eleverne opførte »En søndag på Amager«, og salen — jo, den var blevet forvandlet til havbund, det var virkelig en sjov fest. Hjemlyerne var her.

Den traditionelle Odense-tur havde vi den 12. marts, og en søndag også i slutningen af marts var vi på en tur til Ollerup gymnastikhøjskole, hvor vi så gymnastikopvisning.

Derefter havde vi forældredag med gymnastikopvisning, folkedans og komedie — og den 30. marts sluttede vinter-skolen.

Maj kom — og sammen med den 35 piger; Hedemann talte ved åbningsmødet. Den første søndag, pigerne var her, var vi på vores sædvanlige Langesøtur, fine blomster — fine fine farver, jo — man må forundres over naturens skønhed.

Maj gik sin stille gang, i juni havde vi Lombjergfesten, vejret var dejligt og pigerne viste fin-fin gymnastik.

I løbet af sommeren havde vi også en tur til »Sinebjerg«, og det var på en af de søndage, hvor det virkelig var sommer, så pigerne kunne boltre sig i de salte bølger. Vi holdt sommerferie den 15. juli.

Skovholt rejste fra skolen til sommerferien, og i stedet for fik vi Marie Henriksen, ligeledes forlod Buje os, og i hans sted kom Niels Sandvad.

I august var vi på en dejlig tur Sønderjylland rundt — vi fik en masse at se, og vi synes, vi havde haft en god tur.

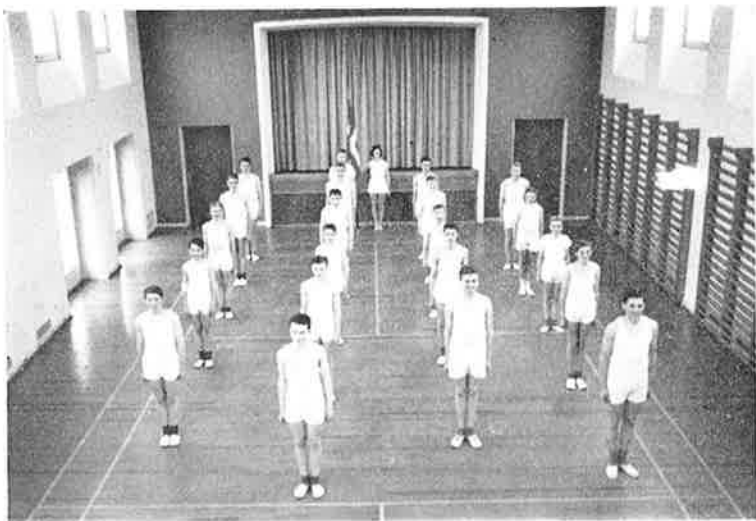
Første søndag i september havde vi vores elevmøde med god tilslutning. Tak, fordi I kom!

Sommerpigerne opførte »Jens Peter på langfart«, og det gjorde de godt.

Så kom Odenseturen med de sædvanlige »traktementer«, og den 29. rejste pigerne.

Oktober og april er jo altid travle måneder for Ingrid og pigerne, alt skal være klappet og klart til næste hold.

Ja, og så er jeg der, hvor jeg begyndte, nu er vi igang

igen — 100 piger og drenge. Af nye lærerkræfter har vi fået Birgit Jensen som stedfortræder for Kirsten Rasmussen, der nu har sit arbejde på Viborg gymnastikhøjskole. Jytte Jepsen er blevet gift og hjemfarene og hedder nu fru Stigkær, i hendes sted har vi fået Grethe Knudsen. Jørgen Hansen er også rejst — og som afløser for ham kom Oluf Christensen. Jo, der sker jo lidt forandring engang imellem, men vi har det godt og alt står vel til, og det skal også være mit ønske og håb for jer.

En rigtig god og glædelig jul, samt et godt nytår ønskes jer alle.

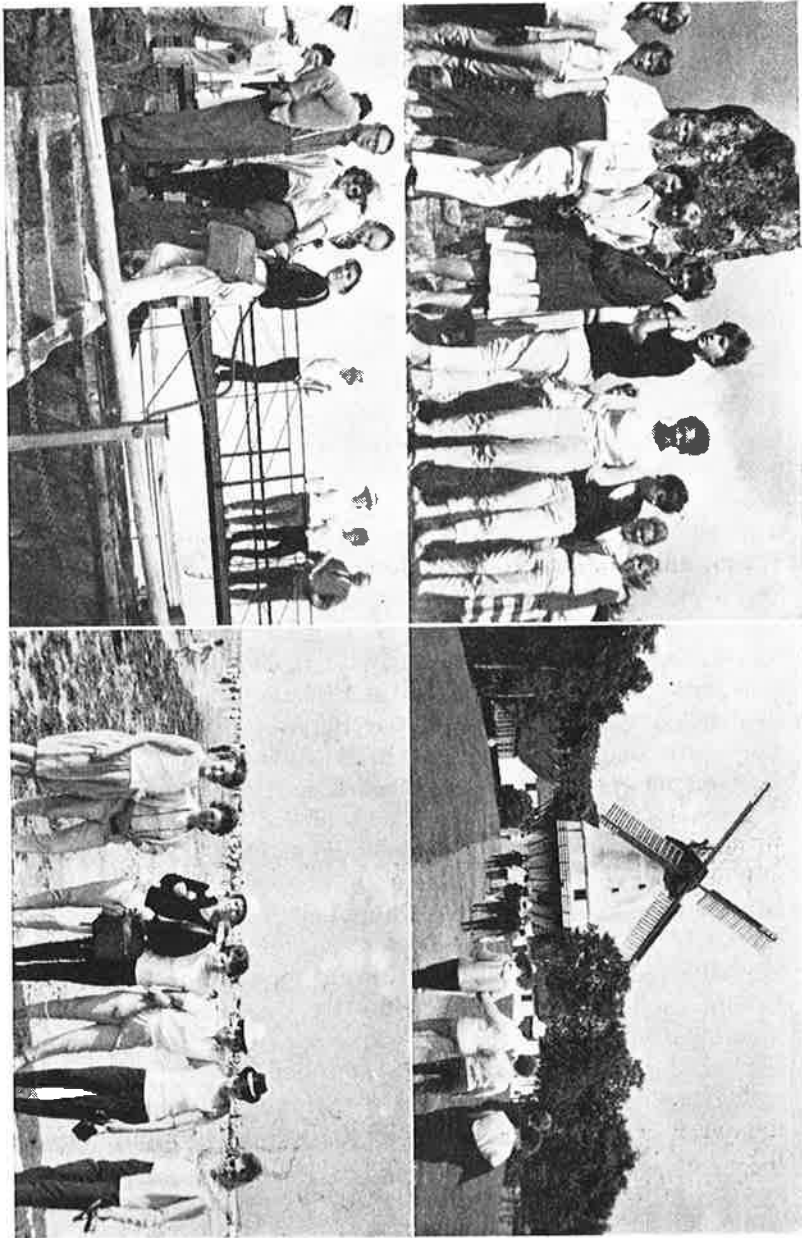
Esther Torp.

Nogle betragtninger over filmen »Duellen« og dens problemstilling.

I slutningen af tyverne var de tekniske vanskeligheder i forbindelse med produktionen af spillefilm overvundet, og dermed var der givet kunstneren et nyt redskab i hånden. Ville man før denne tid gøre sig håb om at få større publikum i tale, benyttedes almindeligvis litteraturen, og dog var det givet, at man ad denne vej kun ville komme i forbindelse med et lille udsnit af et lands befolkning. Med filmen var der givet langt større muligheder for at gøre andre bekendt med sine tanker, dels når filmen ud til et langt større publikum, og dels har man her problemerne fremstillet både i lyd og billede, man skal ikke, som ved litteraturen, abstrahere fra en situation, men har handlingen direkte på lærredet. I tiden efter Anden Verdenskrig er der blevet optaget et anseeligt antal film af høj kunstnerisk værdi, men desværre lader det til, at det i overvejende grad er i lande uden for Danmark, at filmene optages. En trøst er det dog, at svenskeren Ingmar Bergmann i de seneste år har gjort Skandinavien ære ved at udsende flere film, som har opnået international anerkendelse.

Er virkelig gode danske film sjældne — og specielt gode problemfilm — er glæden over de få, der kommer, des større. I begyndelsen af dette år havde en hidtil ret ukendt filmforfatter og -instruktør, Knud Leif Thomsen, premiere på sin første film, »Duellen«, der, så vidt jeg kan se, er én af de få gode danske problemfilm. Filmen fik en højst forskellig modtagelse af vore filmkritikere, men denne lidt blandede modtagelse var måske medvirkende til, at filmen blev så stor en publikumssucces, som den jo blev. »Duellen« er blevet set af et stort udsnit af vort lands befolkning, men desværre er jeg bange for, at flertallet af dens publikum ikke har betragtet den som en problemfilm, men som en »uartig« film, og det fortjener den ikke.

Så vidt jeg kan se, stiller Knud Leif Thomsen i hvert fald

to problemer under debat i »Duellen«, nemlig: Har mennesket overhovedet gennemgået nogen udvikling siden hin fjerne morgen, da dets stamfader forlod træerne for bestandig? og: Kan et menneske, hvis det vil være ærligt mod sig selv, leve blandt sine medmennesker i dag?

Filmen giver heldigvis ikke noget konkret svar på problemerne af den simple grund, at et sådant ikke kan gives, men problemerne må besvares individuelt. Jeg mener så afgjort, at mennesket op gennem tiderne har gennemgået en stor udvikling i forhold til sine medskabninger. Som begrundelse for dette kan blot anføres, at spørgsmålet i det hele taget er rejst. At folk af den modsatte mening kan anføre lige så vægtige begrundelser, beviser jo kun min påstand om det individuelle fra før, man kan jo bare pege på filmens nøgendanserindescene, ikke blot den »dansende« kvinde, men i lige så høj grad hendes publikum, ingen tør vel benægte, at denne scene repræsenterer de laveste instinkter i mennesket. En af stykkets hovedpersoner spørger efter denne scene, om der kun er én gud, og om hun — nøgendanserinden — i så fald er hans profet? Filmen svarer ikke, den enkelte må selv give sit svar. Den første del af spørgsmålet kan man nok svare bekræftende på, men så afgjort ikke på den sidste del, tvært imod.

Det andet spørgsmål eller problem er om muligt endnu mere personligt og individuelt end det første. Det er enhvers ret at give udtryk for utilfredshed med det bestående, men kræver dette så ikke samtidig, at man har noget andet at sætte i stedet for de, som man kræver brudt ned? Kan man blot bryde ned og lade alt ende i nihilisme og anarki? Hvis man mener, at det bestående kun er råddent, og dog blot lever med i det uden konsekvent at tage et standpunkt og står fast ved dette, har man så overhovedet lov at vise foragt? Det er vel trods alt sådan i historiens løb, at ikke alt beror på tilfældigheder. Historien er også bestemt af de mennesker, der til enhver tid har levet, og af deres meninger og handlinger. Når i historien en kulturændring har fundet sted, er det, fordi de dalevende mennesker har set det nødvendige i en sådan ændring og har grebet aktivt ind, de har nok brudt det bestående ned, men de har så

sandelig haft noget andet og som oftest bedre at sætte i stedet.

Der er fra flere sider blevet fremsat den påstand, at filmen er urealistisk, og dens personer virkelighedsfjerne, men desværre er dette ikke tilfældet. Hvis filmen er urealistisk, havde det hele været langt lettere, man havde i så fald ikke haft nødig at beskæftige sig med den, men kunne blot betragte den som værende »uartig« og uden problemer. Der er dog ingen tvivl om, at Knud Leif Thomsen har haft rigtige levende modeller at arbejde efter, men, som altid inden for kunsten, har sat deres problemer på spidsen. Mennesker som de tre hovedpersoner lever i ethvert samfund, hver har sit problem at kæmpe med og mod, deres reaktioner kommer måske stærkest til udtryk i en storby, man er mere hæmningsløs der, men de er overalt i samfundet.

Filmen bæres af tre hovedpersoner, alle tre roller mesterligt spillet, og hver kan siges at repræsentere en gruppe i vort moderne samfund: Mikael, den rodløse, kritiske, tvivlende og utilfredse type, som har mistet troen på, at der er nogen mening i det hele, og som desperat søger noget nyt at klynge sin tro og sit håb til; Tina, den rolige, umiddelbare og livsbekræftende type, der aktivt udnytter de muligheder, livet byder, og som ubevidst har bevaret troen på, at der er mening i det hele, har bevaret en vis form for idealisme; og endelig Claes, den egoistiske, negative og hensynsløse type, der egentlig har spillet fallit i livet og har mistet troen på sig selv, men hensynsløst udnytter livet og sørger for at leve et tilsyneladende behageligt liv.

Oluf Christensen.

10 år efter.

Kære kammerater, lærere og lærerinder fra sommeren 1952!

Nu vil jeg sætte mig og lade tankerne glide gennem de sidste 10 år, det er næsten ikke til at forstå, hvor tiden er blevet af, jeg synes i hvert fald ikke, at det er ret længe siden, vi havde den dejlige sommer på den gamle skole.

Da vi rejste fra skolen, kom jeg ud at tjene i huset, det var i Rynkeby; der var jeg to steder lige efter hinanden, derfra rejste jeg herhjem, og så fik jeg en plads i nærheden af mit hjem, det er altid rart at komme lidt på hjemlige kanter igen, men efterhånden som tiden går, får man også lyst til at se lidt mere. Da jeg var 19 år, tog jeg plads som husbestyrerinde på en gård i Fangel og var der et års tid, så fik jeg en anden god plads, også som husbestyrerinde, det var i Højme, der var jeg også et år, så rejste jeg tilbage til Fangel i min gamle plads. Og medens jeg var der, blev jeg gift, det er nu 4 år siden. Så købte vi os et hus i Fangel, og min mand arbejdede den gang i Odense, så der var ikke så meget at bestille hjemme i huset, derfor beholdt jeg min plads og var der det meste af dagen. Men da vi havde været gift i 1½ år, fik vi en lille pige, så først efter at have fået hende holdt jeg op at arbejde på gården.

For 1½ år siden solgte vi huset i Fangel og rejste herhjem, nu har vi fået gården her i forpagtning, her er blevet lavet en dejlig lejlighed til os, så nu håber vi at kunne blive boende her foreløbig i 5 år, der er ikke så meget ved at blive ved at flytte omkring. Her er også masser af arbejde, vi må klare os uden fremmed hjælp, så det er ikke så underligt, at tiden går hurtigt, men det er også sundt at have noget at tage sig til.

Jeg skal også hilse jer fra Edith, det bad hun mig om. Hun er lige blevet gift og bor i Odense, men hun står stadig i bagerforretning på Skibhusvej, det kan hun vist ikke sådan lige undvære.

Hermed vil jeg ønske jer alle fra sommeren 1952 en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Kaje Hansen, f. Carlsen, »Carlsminde« pr. Aunslev.

Egense, d. 13. novbr. 1962.

Kære sommerpiger 1952!

Efter opholdet i Ringe var jeg hjemme til marts, hvor jeg da kom i lære på et sagførerkontor i Svendborg. Der var jeg i 3 år, hvorefter jeg var træt af Svendborg og flyttede til Odense; der kom jeg på kontor i et radiofirma og senere skiftede jeg og kom på Fynsværket. Der var jeg vældig glad for at være; vi var en del unge piger, så der blev snakket godt i middagspausen, men det kender I jo nok fra sommermånederne. Jeg var der til november i år, for jeg er blevet forlovet med en fra Svendborg; så nu har jeg plads på elværket i Svendborg og bor hjemme hos mine forældre i Egense.

Nu vil jeg slutte skriveriet og sender jer alle en hilsen og tak for sommeren 1952 både til Hedemann og lærere m. fl. og til jer piger fra 1952.

Venlig hilsen.

Bodil Miang, Egense.

Hallo igen!

Utroligt, at det er 10 år siden!

Da jeg rejste fra skolen, var jeg lidt derhjemme og begyndte så på Girokontoret i København. Jeg måtte rejse frem og tilbage med toget i ca. 3 år, men da mine forældre flyttede til Skulderlev, var det slut med at bo hjemme, og jeg fik et værelse i København. — Da jeg havde været 4½ år på Girokontoret, var vi to piger, der fik udlængsel og rejste til Norge. Jeg var først i huset som stuepige hos den danske ambassaderåd, men da der var for meget med selskaber om aftenen, så at min fritid ikke passede med mine venners, og da jeg jo også gerne ville have fri om søndagen, for at få lejlighed til at se andet og mere end Oslo, var jeg så heldig at komme på kontor — fra kl. 9—15 — det var jeg meget glad for. Lige så heldig var jeg med at få et godt værelse. Jeg var der i 1½ år; så blev jeg desværre syg og måtte rejse hjem, men da havde jeg også nået at se en hel del, bl. a. været på skiferie, for i Norge skal man da have ski, og det gik såmænd også godt med det.

Ja! Så var jeg altså hjemme igen — i ½ år — i mellemtiden tog jeg på ferie til Tyskland, Østrig, Schweiz, Lichten-

stein og et smut i Frankrig, det var en skøn ferie.

Derefter tog jeg til København igen og fik kontorplads på Toldbodens toldkassererkontor, hvor jeg nu har været i 2½ år.

I mellemtiden har jeg været på ferie, til Norge om vinteren og i Italien var jeg sidste år, det var også en skøn ferie — med UREBU — vi var 26 foruden rejselederen. Vi var helt nede ved Capri, Sorrento, Neapel, Pompei, Rom og Venedig, ja vi så en masse og der var jo en dejlig varme.

Ovenpå denne tur var der lige eet år til at spare i, og så afsted igen på en Orientrejse med samme rejsebureau og rejseleder. Denne gang var vi 16; vi tog med tog til Venedig — derfra med skib — M/S »Athinaï« — plads til 500 passagerer, ja det var luksusrejse; vi boede på skibet i 13 dage.

Først var vi i land i Piræus i Grækenland, hvor vi så Korinthkanalen og var på Peloponnes — jeg syntes, vi så alt, hvad der var værd at se, også Akropolis — derfra til Rhodos — en skøn lille ø, hvor vi kørte rundt på kryds og tværs — til Cypern, hvor der var mere trist og goldt, men alligevel interessant — videre til Israel, hvor vi var i Nazareth — rammen om Jesu barndom —. Vi var ved Genesaret sø, der var meget varmt, 46°, vi var også i Jerusalem, hvor vi stod 2 m fra pigtråden til det gamle Jerusalem, som ligger i Jordan — der så meget tomt ud, men der bor jo folk der. Ja! — jeg kunne jo fortælle meget om, hvad jeg så på den tur, alt i alt, en meget interessant og skøn ferie.

Nu er det hverdag igen og vinter, jeg går til engelsk 2 gange hver uge på en aftenskole, det er 3. vinter, jeg går nu.

Den eneste, der har holdt forbindelsen vedlige fra skolen, er Inge Bertelsen, så vi fejrer også 10 års jubilæum.

Til slut mange hilsner til lærerne fra dengang og alle eleverne fra 1952.

*Bodil S. Hansen (Sjællænder),
c/o Holm, Bobakken 11¹ tv., Vanløse.*

Nyborg, den 13. novbr. 1962.

Til Ringe Efterskole!

Jeg vil først sige mange tak for brevet, og vil nu forsøge at give Dem svar på Deres brev. Først vil jeg gerne sige

Ringe Efterskole tak for de dejlige timer der, som jeg senere har haft meget glæde af, jeg rejste fra skolen af hjem til min mor i Flensborg. Men efter et par måneders forløb fik jeg stilling i huset i København, og rejste så dertil. Det var en stor hotelpension med mange fine gæster, og der mødte jeg min skæbne, der var en ung tjener der, og d. 20. ds. har vi været gift i 8 år. Jeg har en dreng, der lige er startet i skolen og klarer sig fint, og to dejlige piger har jeg, Gusta 5 år og Ann Marie 4 år, og da vi idag har en dejlig moderne lejlighed i Nyborg, med udsigt ud over vandet og dejlig frit, kan man jo ikke andet end være lykkelig; men jeg tror, De en dag blandt deres elever kan finde mine to piger, for jeg havde jo selv meget udbytte af opholdet og siger jer alle mange tak. Ja, jeg får jo lov til at gå hjemme og passe mine børn, da min mand har godt arbejde, han kører som tjener på spisevognen Nyborg Osnabrück og kører 10 dage sammen, men så har han 5 dage fri, hvor vi tager cyklen og kører rundt i naturen, og engang imellem tager vi jo også en tur til min mor i Flensborg.

Med venlig hilsen.

Christa Hansen, f. Badusa,
Vognmandsvej 18¹, telf. 2051, Nyborg.

November 1962.

10 års jubilær!

Efter det dejlige ophold på Ringe Efterskole var jeg hjemme et års tid. Derefter havde jeg et par pladser på Sydfyn. Fra november 56 var jeg i tre måneder på Sødunge sy- og tilskærerskole. Den 3. maj 58 kom jeg på Ollerup gymnastikhøjskole, hvor jeg havde en pragtfuld sommer. Efter endt skoleophold var jeg telefondame i et par år.

Jeg var i mellemtiden blevet forlovet med en mejerist, og sommeren 59 fik han plads her på Rynkeby mosteri som driftsleder. Vi blev gift i januar 60 og flyttede ind i et helt nyt hus. Vi har en dejlig pige på knap 2 år, der hedder Susanne.

Med hilsen til alle sommerpigerne fra 52.

Anelis Nielsen (nu Kristoffersen),
»Kærnehuset«, Rynkeby.

Rønne, den 8. novbr. 1962.

Kære sommerpiger 1952!

Alt for hurtigt er de 10 år svunden hen. Ja og nu bagefter ser man først, hvilken gavn og glæde man har haft af sådan et efterskoleophold, mange dejlige minder har vi derfra, og hvor var jeg dog en lille »vigtigprås«. Husker I, da jeg skulle lave dette her *fine* udspring fra tre meter vippen ned på en meteren og så på hovedet derfra. Selvfølgelig fejlede jeg og forvred min ankel, der var en, der var slukøret, da hun kravlede op af vandet og humpede ind. Jo, sådan er der jo et og andet, man husker særlig godt.

Efter skolen kom jeg til København, hvor jeg kom i huset hos flinke, men reserverte mennesker, og hvis jeg ikke havde haft en noget ældre veninde hjemme fra Sønderjylland at ty til, havde jeg nok aldrig holdt ud, for hvor kan man dog være ensom blandt så mange mennesker. September 1953 flyttede mine forældre til Bornholm, og jeg fulgte så med. Vi kom til at bo i nærheden af Hasle, hvor far havde fået stilling på Hasle Klinker og Chamottestensfabrik, det var jo meget spændende, syntes jeg, sådan at skulle plantes helt om. Før kendte jeg kun Bornholm som det lille hjørne på landkortet. Vi faldt godt til her på øen. Jeg fik igen en plads i huset i to år. Nu kunne jeg godt tænke mig noget andet og kom i et Schous sæbehus i Rønne. I mellemtiden havde jeg truffet min mand. Vi blev gift første september 1956 og købte et lille hus i Rønne, Sect. Mortensgade 24. Jeg fortsatte mit arbejde i Schous sæbehus, indtil vi i marts 1959 fik en lille pige; hun hedder Pia og er en lille dame med mening i, kan I tro. Hun har lige for netop to måneder siden, nemlig den 6. september, fået en lillebror, så vi har jo været heldige at få ønskebørn. Til første december flytter vi ind i et nyt hus, vi har købt lidt uden for Rønne. Det var, hvad jeg synes, der er at fortælle. Det bliver spændende at læse om, hvordan det er gået alle jer.

Jeg ville meget gerne tage over til elevmødet engang, det kunne være morsomt at træffe jer eller ihvertfald nogle af jer igen. Den nye skole har jeg heller ikke set endnu.

Til slut ønsker jeg hr. Hedemann, lærere, lærerinder og

alle jer fra sommeren 1952 en rigtig god jul og et godt nytår.
Venlig hilsen.

*Elna Jespersen, før Jessen Toft pr. Gråsten,
nu Engvej 8, Knudsker pr. Rønne, Bornholm.*

NB.: Også en hilsen til Ingrid, som jo stadig findes i køkkenet.

Ørbæk, d. 15. novbr. 1962.

Kære kammerater!

Ak ja, så er det allerede 10 år siden, vi tumlede os på Ringe Efterskole. Det er, som om tiden er fløjet af sted. Meget er jo forandret siden dengang, blandt andet er der bygget en ny skole, som Hedemann så inderligt håbede. Hvor må det også være dejligt nu, hvor der er lyst og varmt over det hele. Tænk blot på de kolde værelser, vi havde, og hvordan det følte at stikke hovedet ned i vandet, efter først at have fjernet isen, der var kommet på i nattens løb. Jo; sandelig må man glædes over de fremskridt, der er gjort. Alligevel syntes vi vel alle, at det er de bedste måneder, vi har haft, de 5, hvor sammenhold og kammeratskab var et herligt supplement til den lærdom, vi fik. Det skal blive morsomt at læse i elevskriftet, om hvad I andre har foretaget jer i de forløbne 10 år.

Efter nogle år, hvor jeg dels var hjemme hos mine forældre, og ellers havde pladser i hus og forretning, blev jeg gift med Peder, som sikkert mange af jer husker. Vi startede med nogle år på godset »Glorup«, hvor Peder var smed, og vi fik 2 dejlige drenge. Vi ville dog gerne ud og se lidt andet og rejste så i foråret 61 til Birkerød, hvor vi havde en herlig sommer i det skønneste landskab, man kan tænke sig, kun 10 minutters gang fra Furesøen. Da vi ikke kunne få en ordentlig lejlighed, rejste vi tilbage til Fyn igen. Her kneb det også med lejlighed, så Peder har i sommer bygget et dejligt typehus her i Ørbæk, som vi flyttede ind i den 1. oktober. I er hjertelig velkomne til at se ind til os, hvis jeres vej fører forbi.

Til slut vil jeg sende en venlig hilsen til forstander Hede-

mann, lærere og lærerinder på Ringe Efterskole og til alle kammerater fra vinteren 52—53.

*Hanne Petersen, før Christiansen, Ølsted,
Kløvervej, Ørbæk, Fyn.*

Kære alle!

Ens første tanke, når brevet fra Hedemann dumper ind ad døren er, det er bestemt en forkert årgang. Dernæst sætter man sig til at tænke på, hvad der egentlig er sket, og så er det, som om man bedre kan forstå, at der er gået ti år.

Her er så lidt om, hvad der er sket, siden vi skiltes. Jeg fik en plads på en gård i nærheden af mit hjem, her havde jeg en meget lærerig tid på 1½ år, derfra tog jeg på husholdningsskole i Rudkøbing, hvor jeg var 5 måneder. Herfra rejste jeg til Charlottenlund, hvor jeg havde plads i huset hos en familie med to dejlige unger, et sted, hvor jeg fik brug for, hvad jeg havde lært.

I den tid, jeg var her, bestemte jeg mig til at begynde at læse til børnehavelærerinde. Den 1. marts 1953 begyndte jeg som forpraktikant i en børnehave, og den 1. september samme år begyndte jeg på Seminariet for småbørnspædagoger. Her havde jeg to meget lærerige år, hvor vi så og hørte mange nye ting, desværre er vores uddannelse kun toårig, og ja alt for kort, der er mange ting, vi kun lige har nået at snuse til, men som skulle have været gennemarbejdet meget mere. Den 9. juni 1958 var vi færdig med eksamen, og den 10. juni begyndte jeg i en børnehave på Amager, og så skulle jeg rigtig til at prøve, hvad det ville sige at stå med ansvaret alene. Det var ikke let i den første tid, men lederen i børnehaven var meget åben for mine begyndervanskeligheder, hun var mig en meget stor støtte. Det er et meget afvekslende arbejde, der er aldrig en dag som en anden. Jeg havde en gruppe med 30 4—5 årige børn, og der er ikke to, der er ens, heldigvis. I kan tro, man mere end en gang kommer til at tænke på, om man nu gør det rigtige, det er små mennesker, man arbejder med, de tilbringer den meste af deres vågne tid hos os, og på den måde er vi med til at grundlægge en hel masse. Det skulle jo

gerne være noget godt, så det er om at følge med i, hvad der sker af nye ting.

Efter 4 år i den børnehave følte jeg trang til at komme væk fra det hele en tid, og den 3. maj 1962 startede jeg fra København med Askov Højskole som mål. Det var 3 vidunderlige måneder, jeg havde på Nordisk lærerkursus, hvis I på nogen måde har mulighed for at gøre det samme, kan jeg kun anbefale det. I øjeblikket arbejder jeg på Psykiatrisk børnehospital i Århus, det er et interessant arbejde, men det er kun et vikariat, og jeg er ved at se mig om efter et fast job.

Det var lidt om, hvad der er sket mig i de 10 år, nu glæder jeg mig til at høre, hvad I har oplevet, det kunne være sjovt, hvis vi kunne mødes til elevmødet til næste sommer.

Til sidst vil jeg ønske alle lærere og elever fra vinteren 1952-53 en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Inger Marie Daugaard, Louisevej 10¹ th., Brabrand.

Kære »gamle« kammerater!

Mangt og meget af både godt og ondt er sikkert hændt for os alle siden den tid.

Efter efterskoleopholdet havde jeg plads i huset dels hjemme og på en gård i Højby. I vinteren 1957-58 havde jeg et udbytterigt ophold på Frederiksborg højskole, hvorefter det meste af min tid er gået med at »passe børn«. Først tog jeg den 1-årige børneplejeuddannelse i Odense, dernæst har jeg været på Svendborg sygehus på en børneafdeling, sidstnævnte sted var meget interessant. Det næste år af uddannelsen har jeg fået på et spædbørnehjem i Skodsborg, og sidste år, som jeg nu er i gang med, foregår i en børnehave i Lyngby.

Blandt de største oplevelser, jeg har haft, var alligevel min første udlandstur sidste sommer. Turen varede i 3 uger og foregik på scooter. Først gennem Tyskland, videre gennem Holland og Belgien, vi nåede byernes by Paris, var der i 3 dage, nåede også at komme til Gardasøen. Turens højdepunkt var Verona, hvor vi så operaen »Aida« i arenaen. Hjemturen gik over Østrig.

Til slut vil jeg ønske rigtig glædelig jul samt mange hilsener til såvel lærere som elever fra vinteren 1952-53.

Else Hansen, »Fuglegården«, Ringe.

Kære kammerater!

Mange minder kommer frem, når man tænker på den tid, der er gået, men de bedste minder træder vel altid længst frem.

Den vinter, vi havde sammen på skolen, er et af de bedste, jeg har. Selvom det var koldt udenfor, var der altid lærdom, fest og glæde inden for skolens vægge, det kunne jo ske, der kom en lille knude på tråden, men den blev jo også løst. Og hvem af os gamle elever kan køre gennem Ringe, uden at skotte til den gamle skole, uden at tænke, her havde de en dejlig tid og mange gode kammerater.

Men hvor er I henne nu, spredt over hele landet og måske udenfor. Skal vi mødes på skolen til sommerfesten og få os en hyggelig sladder.

Men jeg skal vel fortælle om mine oplevelser gennem 10 år, det kan gøres kort.

Efter skoletiden kom jeg i lære 4 år som maskinarbejder, derefter var jeg ved militæret 2 år i Ålborg, København og Odense, en dejlig tid, men jeg stod alligevel af i Odense, hvor jeg arbejder nu indenfor maskinbranchen.

Jeg er ikke blevet gift endnu, men det når man jo nok. Jeg er glad og tilfreds og tager tingene i den rækkefølge, de kommer.

Til slut sendes mange hilsener til kammerater, lærere og køkkenpersonale fra vinteren 52-53.

Mogens Rasmussen, Åløkkeallé 4, Odense.

Kære kammerater!

Så er det blevet vores tur til at skrive i årsskriftet, og det skal blive morsomt at læse, hvad I har bedrevet, siden vi havde den dejlige vinter sammen på den gamle skole.

Det vil vist tage lang tid at skrive dette, for jeg kommer hele tiden til at tænke på episoder og oplevelser fra det lærerige og begivenhedsrige ophold, vi havde på Ringe Efterskole.

Til jeg var 18 år, arbejdede jeg ved landbruget som karl, og havde pladser på Sjælland og Samsø.

Efteråret 1955 var jeg tre mdr. på Reballegård Kontrolskole, og derefter var jeg kontrolassistent, til jeg i august 1956 mødte i Odense for at aftjene min værnepligt. Det blev nu til lidt mere, end jeg havde pligt til, idet jeg først blev hjemsendt foråret i 1961.

De sidste to år tilbragte jeg i Gaza, hvilket jo førte en hel del gode og uforglemmelige oplevelser med sig.

Foruden den oplevelse, det er at deltage i bestræbelserne på at holde fred i et område, hvor der har hersket ufred lige så langt tilbage, der er historisk oversigt over, havde jeg mange uforglemmelige oplevelser på orlover og udkommandoer.

Det vil føre for vidt at fortælle om de enkelte steder, jeg har været, jeg vil derfor nøjes med at nævne de steder og ting, jeg har været så heldig at se.

Vi havde en uges orlov hver halve år, sommerhalvåret i Libanon og vinterhalvåret i Cairo. Som følge deraf kom jeg begge steder to gange, så det, jeg ikke nåede at se den ene gang, så jeg den næste.

I Libanon, der er et dejligt land, boede vi oppe i bjergene i en lille landsby, med udsigt over landets hovedstad Beirut. Libanon er jo mindre end Jylland, så på to busture har man set det meste af landet i store træk. Vi så resterne af Libanons cederskove, de kæmpemæssige romerske tempelruiner Baalbæk, ruinerne af oldtidsbyen Byblos og et par drøpstenhuler. Selve landet Libanon er en stor oplevelse, det er med rette, man kalder det Mellemøstens Schweiz, for det er et ualmindeligt skønt land at køre igennem.

Fra Libanon var jeg også en tur i Syrien, hvor jeg var i Damaskus en dag.

Jeg var fire dage i Jordan, hvor vi så de kendte steder fra bibelhistorien. Jeg badede i Det døde Hav, men det var nu kun for oplevelsens skyld, for det var ikke just behageligt, idet det salte vand sved nederdrægtigt i øjne og smårifter.

I Egypten var jeg følgende steder: Alexandria, El Ala-

main, Port Said, Suez, Luxor og så selvfølgelig Cairo. Som største oplevelse skal nævnes De døde Dal og Karnak Templet i Luxor, samt den 137 m høje Keops-pyramide, som jeg begge gangene var oppe på toppen af.

Jeg var udkommanderet i tre uger til Tiran Strædet ved Røde Hav, fløj dertil ned over Sinai ørkenen og kørte i to døgn i lastvogn derfra.

Nu er jeg politibetjent i København, er blevet gift med pigen fra Samsø og har en dejlig lille søn.

Hvis nogen af jer skulle have lyst til at se indenfor og mindes svundne tiders uglefangst og søslag, eller måske se nogle af mine 700 lysbilleder, bor jeg på Liselundsvej nr. 16, Vellensbæk, Brøndby Strand, tlf. 73 20 16.

Hermed ønsker jeg lærer, lærerinder, skolekammerater og bekendte en glædelig jul samt et godt nytår.

Venlig hilsen.

Knud Deqn.

Stampemøllen i november.

Gode venner!

For 10 år siden løb vi sportspladsen i Ringe rundt 10 gange før morgenmaden, og bag efter vaskede vi os i koldt vand oppe på gangen, mens tænderne klaprede, men det blev til tider også lidt overfladisk.

Efter nogle år som »bondekarl« kom jeg i lære i »den sorte kunst«, altså typografien. Jeg blev udlært på »Fåborg Avis« som håndsætter, tog derefter plads på et bogtrykkeri i et års tid, hvorefter jeg rejste tilbage til »Fåborg Avis«, hvor jeg igen gik i lære, denne gang som maskinsætter. For ca. ½ år siden skiftede jeg igen firma, også denne gang for at lære mere, jeg er nu ansat på »Fyns Stiftstidende«, hvor jeg nu er ved at blive oplært til noget forholdsvis nyt inden for faget, teletypesætter.

Ind imellem alt dette er jeg også nået at blive gift, jeg har fået en dejlig kone og to lige så dejlige børn, vi har købt et gammelt bondehus i Svanninge, som vi er begyndt at modernisere, så hvis nogen af jer kommer på disse kanter, er I velkommen til at kigge ind. Adressen er: »Stampemøllen«, Svanninge pr. Fåborg. Men ellers ses vi vel alle til

elevmødet i 1963, hvor vi sikkert kan få nogle gode timer med at udveksle gamle minder.

Til slut hilsen til jer alle af årgang 52-53.

»Onkel« Ove Christoffersen.

Agerup, den 12. novbr. 1962.

Kære lærere og elever fra 1952-53!

En del har man jo oplevet siden den indholdsrige vinter, vi havde på den gamle efterskole i Ringe for 10 år siden. Efter afslutningen havde jeg forskellige pladser i huset, men jeg blev hurtig klar over, at der måtte læres noget mere, ikke fordi jeg synes, man spilder tiden ved at være i huset, det er kun gavnligt for så mange unge piger og for mit vedkommende en nødvendighed, da jeg havde besluttet at gå ind til sygeplejen.

I vinteren 1956-57 søgte jeg på Ubberup sygeplejehøjskole ved Kalundborg og havde 5 dejlige måneder der.

Første april 1957 blev jeg optaget som elev på Central-sygehuset i Svendborg. Der begyndte sygeplejen for alvor. — Jeg fandt hurtigt ud af, at jeg var kommet på den rette hylde, og de 3 elevår fløj hurtigt afsted. En stor dag var det, da emblemet blev overrakt.

Ikke nok med, at man får en uddannelse, men hver dag i ens arbejde er med til at hjælpe mennesker, som trænger — er af stor betydning.

Efter uddannelsen supplerede jeg psykiatri på Statshospitalet i Viborg ½ år. — Senere fik jeg stilling som assistent på Odense amts- og bys sygehus, hvor jeg var i 1½ år på en kirurgisk afdeling.

1. maj dette år rejste jeg til Norge på et sygehus i Bergen for at få indblik i, hvordan man arbejder uden for vore egne grænser og ligeledes for at opleve den norske natur.

Nu er jeg hjemme igen og holder for tiden en lille ferie.

Til slut mange hilsener og en glædelig jul til alle lærere og kammerater.

Inger Marie Hansen, Agerup pr. Espe.

Kære kammerater fra vinteren 52-53!

Det første år, efter jeg kom fra Ringe, var jeg hjemme. Derefter havde jeg plads på 2 gårde, og sommeren 1957

var jeg elev på Rødding højskole i tre måneder. Det var en dejlig tid, som vi afsluttede med en tre dages tur rundt i Sønderjylland og det nordligste Tyskland.

Siden har jeg haft fire pladser i huset, hvoraf tre i Jylland. Derovre fandt jeg mig en god ven. På tiden er jeg i Brenderup i en plads, hvor jeg har været i 1½ år.

Jeg har dyrket meget håndbold og gymnastik i disse år, og bl. a. været med til landsstævnet i Odense i 1954 og i Vejle 1961.

Jeg vil slutte med at ønske glædelig jul og godt nytår til lærere og elever fra vinteren 1952-53.

Birthe Hansen.

Kære kammerater!

Efter en dejlig vinter på efterskolen havde jeg forskellige pladser i huset, — den første i Bolteskov ved Ringe, — men da jeg havde været der ½ år, kom jeg i tanker om, at jeg ville på kontor. Jeg fik også en plads i Ringe, men var lidt uheldig med den, der var så lidt at bestille, at jeg hurtigt blev klar over, at der skulle jeg ikke blive, jeg længtes sådan efter at komme ud og bestille noget. Jeg fik så plads på Fangel alderdomshjem som køkkenpige og var der i 1½ år, der var jeg meget glad for at være. Så havde jeg en god plads hos dyrlæge Rasmussen i Brobyværk og hos købmand Hansen i Eskildstrup, hvor jeg traf min tilkommende, som tjente på en gård i nærheden. Derfra rejste jeg til Vemmingdal alderdomshjem som kokkepige, — en meget god og lærerig plads — et dejligt år havde jeg der.

Sommeren 1958 var jeg på Danebod højskole på Als, tre dejlige måneder, jeg aldrig glemmer. Jeg håber, at mange af jer selv har haft en tid på højskole, så ved I, hvor god en tid, det var. Jeg rejste nu hjem til mine forældre for at gøre forberedelse til vort bryllup i september. Vi havde købt ejendom i Ellinge ved Nyborg; men min mand — Hans — overtog den allerede i marts, så han havde gået alene hele sommeren. Vi er meget godt tilfreds med at bo her, — har nok at bestille altid, men når bare man er sund og rask, går det nok. Vi har en lille Lars på 2½ år, som nok skulle kunne blive til hjælp i løbet af nogle år, endnu er

det jo så som så med det, men dejlige er de nu, sådan nogle størrelser, selvom der er megen besvær med dem også.

De bedste hilsener sendes jer alle.

Inger Fredslund Hansen, Ellinge pr. Ferritslev.

November 1962.

Kære kammerater!

Efter opholdet i Ringe kom jeg i lære som smed i Refs-Vindinge, hvor jeg var udlært i september 57, kom i »trøjen« til november, hvor jeg kom til at ligge i Odense de første fire måneder, hvorefter jeg kom til Tyskland.

Efter endt militærtjeneste havde jeg arbejde et par forskellige steder, sidst Krarup maskinfabrik, hvor jeg er nu. Jeg bor i Snarup og har gjort det, siden jeg blev gift i april 1961, og i juli i år fik vi en lille pige, som hedder Lone, og det er selvfølgelig vor solstråle.

Jeg har ikke været på nogen udenlandsrejser, endnu da, men snart været i det meste af Danmark, da vi selv har bil. I efteråret har jeg været på omskoling i tre uger.

Det er lidt om, hvad jeg har oplevet i de to år, der er gået.

Til slut mange hilsener til kammerater og lærere fra vinteren 52-53.

Bent Sørensen, Snarup, Kværndrup, tidl. Ellested.

Gestelevlunde, d. 11. novbr. 1962.

Kære gamle elever!

Ja, så er der gået 10 år, siden vi var elev på Ringe Efterskole, og hvad har vi så bedrevet i den tid. Da jeg kom fra efterskolen, var jeg hjemme om sommeren. Til november kom jeg til Vantinge at tjene på en gård, der var jeg et år. Så tog jeg igen hjem for at hjælpe mine forældre, og så syede jeg på fagskolen i Sødninge i to måneder.

Sommeren 1956 tog jeg igen på skole, denne gang gik turen til Danebod højskole på Als, 3 dejlige måneder, som jeg sent vil glemme. Da jeg kom hjem derfra, blev jeg gift. Min mand er snedker og arbejder på møbelfabrikken her i Gestelevlunde. De første tre år boede vi hos mine forældre, men vi har nu bygget os et hus og har til februar boet her

i tre år. Vi har to dejlige børn, en dreng på 3½ og en pige på to år, så tiden falder mig aldrig lang.

Hermed vil jeg slutte med de bedste hilsener til lærere og kammerater fra vinteren 1952-53.

Ella Madsen (Eriksen), Gestelevlunde, Ringe.

Selv synes jeg, at det kun er et par år siden, men sådan er det vel med alt, hvad man har været glad for, det vil altid stå som et klart minde, hvad man derimod ikke har været så interesseret i og knap har været så begejstret for, det vil ret hurtigt forsvinde ud af ens bevidsthed. For mig vil den tid på Ringe efterskole blive ved at stå som et uforglemmeligt minde og »symbolet« på alt sundt og godt.

Det første år efter, at jeg var rejst fra skolen, var jeg hjemme. Derefter rejste jeg ned på en gård i Vejstrup, der var jeg i 1½ år. Så blev min mor syg, og jeg kom atter hjem. Så meldte soldatertiden sig, og den 2. maj 1957 mødte jeg ved »Garderhusarregimentets Hesteeskadron« i Næstved. Der var jeg i de første 4 måneder, så blev jeg udstationeret til »Jægersborg kaserne« i København som hestepasser. Der havde jeg en dejlig tid med masser af rideture i den herlige dyrehave. Men det gode varer sjældent så længe, til marts gik turen atter til Næstved, nu skulle vi til at være soldater igen, så blev jeg overflyttet til »Jydske dragonregiment« i Holstebro, men jeg måtte flytte en gang til; jeg kom ned til »Det danske kommando« i Itzehoe, der var også en god tid, men det varede kun en måned, så blev kommandoet ophævet, og turen gik atter til Holstebro. Der var jeg så de sidste 4 måneder, indtil vi blev hjemsendt.

Det første halve år var jeg ved landbruget, men så tog jeg springet og gik i malerlære, det har jeg nu været i 3½ år og er udlært til marts 1963.

Jeg vil slutte med at ønske alle gamle kammerater samt lærere og lærerinder en rigtig glædelig jul samt et godt nytår. Jeg håber, vi bliver rigtig mange til julefesten.

Venlig hilsen.

Jakob Holm Witt, Tved pr. Svendborg.

23. november 1962.

Kære hr. Hedemann!

Efter Deres ønske fremsender jeg hermed et bidrag til elevskriftet. Desværre fik jeg Deres brev ikke til nu, så jeg håber, det er ikke for sent. De sidste 10 år er gået alt for hurtigt, og mange ting er sket siden. Jeg husker tydeligt, da vi Sydslesvigere kom til Ringe, det var en underlig fornemmelse for det første gang at skulle bo på en dansk skole i Danmark. Jeg er meget taknemmelig, at jeg kunne være med til det hele.

I 1953 tog jeg et sykursus i Sødninge og straks derefter tog stilling som husassistent i Ruhnmark (Sydslesvig). Folkene der var meget tyskndstillet; det, og længslen for god dansk mad som jeg havde lært så vel at kende på Ringe, fik mig efter 12 mdr. til at se mig om efter en ny stilling. Jeg fik stilling som stuepige 1. november 1954 hos direktør A. P. Davidson i Hellerup. I sommer 1955 mødte jeg en ung amerikaner fra Ohio at kende, som desværre skulle tilbage til Staterne et år senere. Efter at jeg var 1½ år i Hellerup, kunne jeg ikke få min arbejdstilladelse fornyet. Så tog jeg hjem og hjalp mine forældre for et år på deres gård. I 1957 kom min amerikaner så igen til Danmark og Tyskland, og vi blev da gift samme sommer i den danske kirke i Store Vi (Sydslesvig). Da jeg er født herovre i Montana, havde jeg både tysk og amerikansk statsborgerskab, til jeg var 22 år, så vi havde ingen problemer med at få papirerne i orden. Præsten, som viede os, var pastor Kvist Jensen fra Valsbøl, som nu er provst i Flensborg. Selve vielsen var på dansk, engelsk og tysk.

Efter brylluppet lånte vi en folkevogn og tog en tur for ca. en måned in Østrig, Schweiz og Italien. Den 15. august sejlede vi med det græske passagerskib SS Ney York fra Bremerhafen til New York med stop i Southhampton, Cobh (Ireland), og Le Havre. Mine svigerforældre, som jeg da så for første gang, mødte os i New York. Måske er I interesseret i nogle af mine første indtryk fra New York, de var ikke for gode. Snavs og atter snavs. Vi måtte vente et stykke tid for vores bagage, så jeg fik mig set lidt om. En masse små lasede drenge bare sad og spyttede i luften og røg. Så mange negre der var. Jeg syntes, de alle så ligedan ud som en og

den samme og undrede mig, hvordan de kunne finde forskel fra hinanden. Alle de store biler, skyscrapers og de store free- eller thruways. Der var så meget støj, alt på en gang drøn, skrig, hyl og latter; det hele virkede meget forstyrrende. Der var en del vrøvl over mit nye store accordion ved paskontrollen, noget om at dette mærke kunne ikke indføres, etc., men vi fik dem da talt ud af det.

Med bil tog vi så op til Niagara faldet. Det er et vældigt syn især om aftenen, når der er belysning på. En lille tur til Kanada og så sydpå til den fine U.S. Military Academy, West Point. Vi så mange ting mere, som dog ville være for meget, om jeg skulle skrive om det hele. Da vi endelig nåede Oxford, Ohio, gik min mand straks igang med at færdiggøre hans begyndte grad (diploma) ved universitetet, som han da også fik et år senere i handelsforretning (business).

Oxford er kun en lille, men smuk by med omtrent 5.000 indb. Universitetet har 7.000 studenter med omtrent 500 professorer. Vi har 14 forskellige kirker i vores lille by. Oxford er 700 miles (ca. 1.200 km) fra New York og kun 300 miles fra Chicago. Det er ikke langt fra Cincinnati (500.000 indb.), som er ved floden Ohio. Vinterne her er næsten ligesom i Danmark, men om sommerne er her 38 grader C. Så det er ret varmt.

Efter at min mand fik hans grad i 1958, blev han ansat ved et livsforsikringsselskab. Han sælger individ- og forretnings livsforretning.

Vi købte et stort gammel hus, som vi har fået istandgjort og restaureret efter vor smag, med møbler som vi har købt på auktioner. Vi har en eller to auktioner her i byen hver uge, og der kan fås mange fine antikker. Folk er venlige her i Oxford. Vi har ingen raceproblemer. Der er omtrent 500 negros, og de bor blandet med hvide over hele byen — alle forretningsfolk er hvide.

Sidste år tog vi en tur for lidt over 2 mdr. hjem til Danmark og Tyskland med vores to småbørn. Kirsten blev født i July 1958 og Nicky i 1960. Vi kørte med tog fra Cincinnati til New York — det varede 18 timer og var den slemme part af vores rejse. Fra New York fløj vi med Icelandic Airlines via Labrador, Reykjavik og Oslo til København.

Vi havde fint vejr og billederne taget fra flyvemaskinen blev meget fine. Da vi så endelig så Kronborg og København i strålende solskin lo og græd jeg samtidig. Min bror, som på det tidspunkt var konsulent ved Vallø Løgpark og A. P. Davidsen og frue mødte os i Kastrup. Næste dag fortsatte vi til Flensborg, hvor mine forældre ventede på os allerede, da havde vi også været på rejse fra onsdag eftermiddag til lørdag aften.

Efter to uger derhjemme lånte vi min fars bil for nogle dejlige, men korte dage i København. Vi var heldige at kunne få Vallø Løgpark at se i al dens pragt og skønhed, langt kønnere end Keukenhof (Holland) omkring April og Maj. På tilbagevejen havde vi den glæde at hilse på Karl Hedemann og se den nye skole også. Den er vel nok fin. Ejnar Skovholt i Over Holluf fik vi da også sagt hallo til. Et par uger derhjemme, og så til Heidelberg, Paris og Bad Driburg (Tyskland), hvor min ældste bror er musiker ved kurorkesteret der. Over til Sild for et par dage, hvor vi så ville tage båden til Rømø for en dag, men det blæste for meget, så det blev der ikke noget ud af. Tiden gik alt for hurtigt, og snart skulle vi til og pakke kufferter for hjemrejsen igen. I juni blev både Kirsten og Nicky døbt i den danske kirke i Store Vi. I slutningen af juni sejlede vi med DFDS Dronning Ingrid fra Esbjerg til Harwich (England) og derfra med tog til London. I London tog vi så et hotel og lånte en Vauxhall og så byen. Derefter kørte vi med samme bil til Glasgow, hvor vi afleverede den og tog efter 2 timers venten af fra Renfrew Airport via Island til New York.

Vi har i år fået vores anden datter lille Karen, så der er nok at bestille. Jeg håber, alle kammerater fra sommeren 1952 har det godt, og hermed de bedste hilsner til alle fra »Kit«.

Katy (Knutzen (Conrad)),
5226 Cole Road Oxford, Ohio, USA.

Elevforeningens regnskab 1961—62.

INDTÆGT

Beholdning:	Kontant	44,15
—	Giro	4,02
September 3.	Indkommet ved elevmøde	2356,05
November 1.	Renter i banken til $\frac{11}{11}$ 61	63,55
December 14.	Hævet i banken	500,00
— 29.	Indkommet ved julefest	555,60
Januar	Solgt elevskrifter	5219,50
— 16.	Indkommet ved møde	187,00
Februar 8.	Indkommet ved møde	225,00
Marts 20.	Renter på girokonto	17,49
Maj 1.	Renter i banken til $\frac{1}{5}$ 62	84,88
Juni 11.	Renter i sparekasse fra $\frac{11}{6}$ 61 til $\frac{11}{6}$ 62 ...	16,14
<u>Balance</u>		<u>9273,38</u>

UDGIFT

September 3.	Udgifter ved elevmødet	1730,50
—	Kaffe ved Friskolens jubilæumsfest	150,00
November 1.	Renter til $\frac{1}{11}$ indsat i bank	63,55
December 14.	Frimærker	1121,00
— 29.	Julefest	519,40
Januar 16.	Foredrag og udgifter ved mødet	140,25
Februar 8.	Foredrag m. m.	216,20
— 13.	Trykning af elevskrifter	2337,50
Maj 1.	Renter til $\frac{1}{5}$ indsat i bank	84,88
Juni 11.	Renter indsat i sparekasse $\frac{11}{6}$ 61 til $\frac{11}{6}$ 62	16,14
August 29.	Betaling for girouddrag	1,84
— 30.	Indsat i bank	2800,00
—	Beholdning: Giro	13,67
—	— Kontant	78,45
<u>Balance</u>		<u>9273,38</u>

FORMUE

Bankbog		7613,62
Sparekasse		336,13
Giro		13,67
Kontant		78,45
<u>Ialt ...</u>		<u>8041,87</u>

Ovenstående regnskab er gennemgået og fundet i orden. Bankbøger er os forevist. Kassebeholdningen var til stede.

Ringe, den 1. september 1962.

Thomas Nielsen.

Kirsten Rasmussen.

Sommerskolen 1962.

Bodil Christensen, Løgeskov
Dorthea Christensen, Etterup
Else Christensen, Jullerup
Jytte Nørgård Christensen, Viborg
Lis Salling Christensen, København
Annet Ferslev, Kastrup
Edna Birgit Hansen, Millinge
Hanna Lis Hansen, Odense
Ida Hansen, Bågå
Inger Hansen, Odense
Jonna Hansen, Stenstrup
Karen Hansen, Højby
Laila Hansen, Svendborg
Anna Merete Jensen, Svendborg
Jette Gunvar Jensen, Viby J.
Jytte Margrethe Jensen, V. Åby
Inger Lise Knudsen, Pårup
Ruth Birgit Knudsen, Stenstrup
Bodil Larsen, Svindinge
Kirsten Larsen, Middelfart
Lis Boesen, Nyborg
Else Marie Mortensen, Ullerslev
Inge Marie Moritsen, Marstal
Ragnhild Møller, Christiansfelt
Tove Madsen, Vejle
Inge Lis Nielsen, Svindinge
Gisela Nielsen, Viborg
Lene Nielsen, Viby J.
Jytte Olsen, Uggerslev
Anette Stenager Petersen, Lohals
Jette Poulsen, Nyborg
Margrette Salomonsen, Silkeborg
Kirsten Sørensen, Ferritslev
Marianne Østerlid, Ferritslev
Anni Christensen, Tommerup

Husk:

Elevmødet 1963

7. og 8. september

Vinterskolen 1962—63.

Dorthe Andersen, Gislev
Vibeke Andersen, Ørbæk
Grete Bavngård, Rynkeby
Anni Behrendsen, Fåborg
Annette Buur, Østed
Grethe Caspersen, Pilshuse
Lis Christensen, Longelse
Bente Christensen, Kalundborg
Karen Marie Dam, Vejle
Karin Hovgård Hansen, Hundslev
Lis Hansen, Aunslev
Lissi Bøge Hansen, Jordløse
Inger Haurum, Espe
Inge Alice Højgård, Ulbølle
Jytte Jørgensen, Ullerslev
Rigmor Jørgensen, Bågå
Grethe Knudsen, Ullerslev
Birgit Kroer, Kerteminde
Conni Larsen, Soltofte
Ingrid Larsen, Ullerslev
Kirsten Larsen, Ullerslev
Solvejg Larsen, Slagelse
Birgitte Lau, Østed
Ingrid Albæk Mikkelsen, Simmerbølle
Lis Mikkelsen, Herrested
Elise Møller, Skovballe
Birgit Nielsen, Strynø
Anna Kjær Pedersen, Ringe
Anna Marie Petersen, Herninge
Annette Pedersen, Forsinge
Elsebeth Dam Pedersen, Vejle
Inger Linder Pedersen, Ørbæk
Karin Pedersen, Nyborg
Inge Lise Poulsen, Ringe
Eva Ågård Rasmussen, Ullerslev
Inger Rye, Abildskov
Alice Tange, Gestelev
Ruth Thomsen, Lakkendrup
Ingrid Åskoven, Sdr. Nærå
Bjørn Andersen, Ubberupgård
Erik Damgård Andersen, Rynkeby
Preben la Cour Andersen, Rygård
Steen Andersen, Tarup
Niels Erik Antonsen, Ubberup
Hans Ejler Bang, Refsvindinge
Poul Åge Cordua, Vestermarie
Jens Danielsen, Ørbæk
Jens Dyrbjerg Davidsen, Årup

Jørgen Ellegård, Håstrup
Erling Erlangsen, Svanninge
Benno Glans, Kerteminde
Erling Hansen, Hørve
Frank Tengberg Hansen, Kerteminde
Hans Erik Mose Hansen, Espe
Hans P. Hansen, Vantinge
Leif Hansen, Kellerup
Leif Erik Hansen, Longelse
Vagn Eggert Hansen, Tullebølle
Mogens Henriksen, Såderup
Poul Erik Henriksen, Bøllemose
John Holm, Søfælde
Lars Jakobsen, Skalkendrup
Allan Mandrup Jensen, Herrested
Benny I. Jensen, Refsvindinge
John Ove Jensen, Kværndrup
Kasper Jensen, Birkum
Kurt Bjarne Jensen, Lunde
Bent Jørgensen, Lamdrup
Hans Jørgensen, Skellerup
Mogens Olav Jørgensen, Gerskov
Flemming Knudsen, Kalundborg
Sten Kobborg, Lamdrup
Erling Larsen, Gestelev
Preben Larsen, Herrested
Michal Luun, Odense
Leif Madsen, Kullerup
Poul E. Marcussen, Ejby
Kjeld Olsen, Kerteminde
Ebbe Pedersen, Fjelleruplund
Eigil Pedersen, Neder Holluf
Jens P. Værum Pedersen, Espe
Jørn Lund Pedersen, Voldtoffe
Povl Erik Vedel Pedersen, Søllested
Erik Rasmussen, Måre
Jørgen Ravn, Snarup
Henning Rye, Abildskov
Dennis E. Schmidt, Svindinge
Ruben Stephensen, Kerteminde
Knud Erik Åmand, Svendborg
Anders P. Malmose, Fjellerup